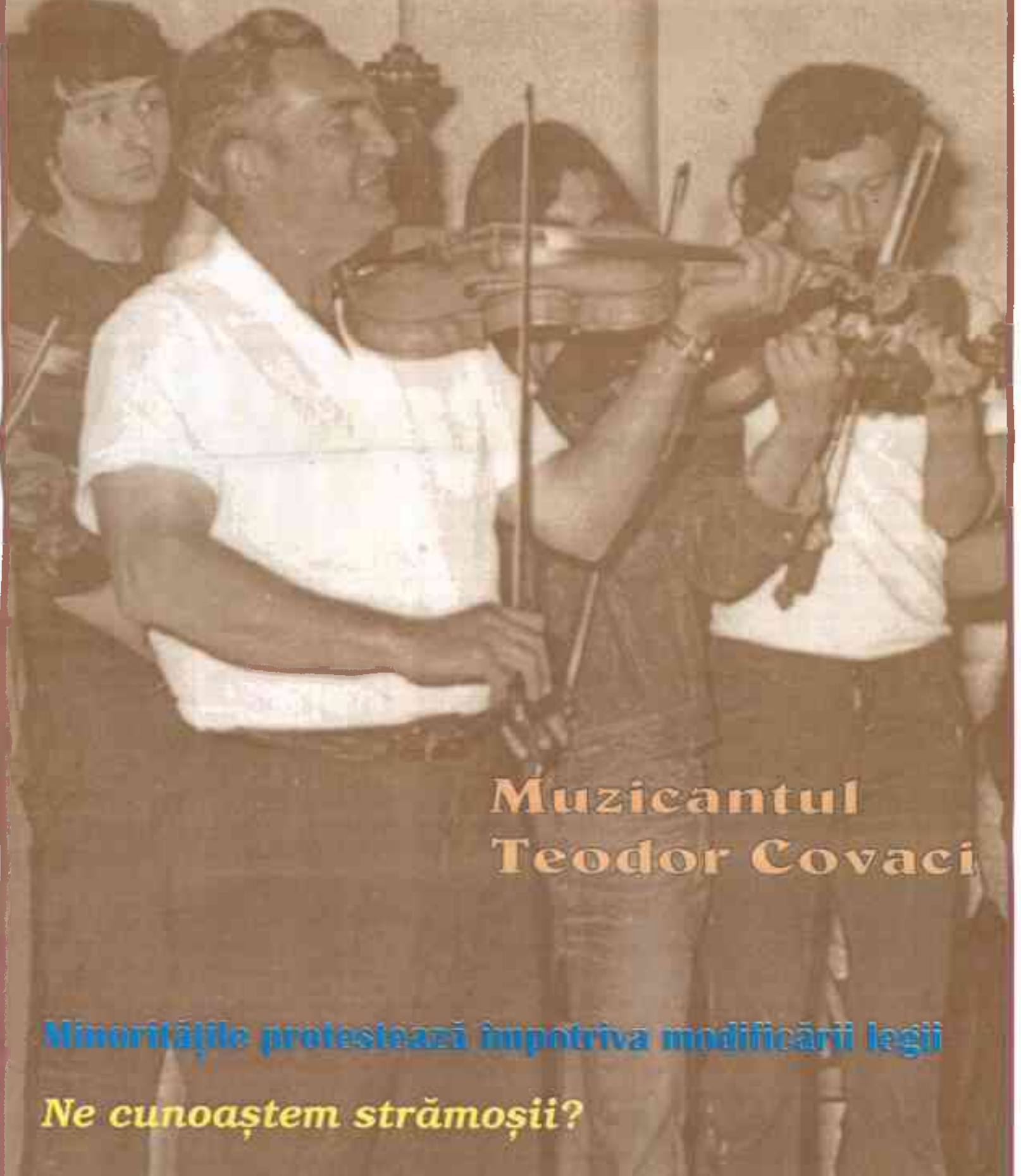

VINERI 8 SEPTEMBRIE 2000 • ANUL III [L] NR. 36

FOAIA românească

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

**Muzicantul
Teodor Covaci**

Minoritățile protestează împotriva modificării legii

Ne cunoaștem strămoșii?

CALENDAR ORTODOX

- 11 septembrie, luni – Închinarea Sfintei Cruci; Cuv. Teodora din Alexandria; Cuv. Eufrosin
12 septembrie, marți – Sf. Mc. Autonom, Macedonie și Teodul (Odovania Praznicului Nașterii Maicii Domnului)
13 septembrie, miercuri – Înnoirea Bisericii Învierii de la Ierusalim; Înaintepăznuirea Înălțării Sf. Cruci; Sf. Sfinții Mc. Corneliu sulașul, Lucian și Leontie; † Sf. Cuv. Ioan de la Prislop
14 septembrie, joi – (†) Înălțarea Sfintei Cruci (Post)
15 septembrie, vineri – † Sf. Mare Mc. Nichita Romanul; Sf. Visarion, arhiepiscopul Larisei; † Sf. Ierarh Iosif cel Nou de la Patos
16 septembrie, sâmbătă – Sf. Mari Mc. Eufimia și Meletina
17 septembrie, duminică – Sf. Mc. Sofia și cele trei fiice ale sale: Pistis, Agapis și Elpis. Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci; Ap. Gal II, 16-20; Ev. Marcu VIII, 34-IX, 1; Glas 4; Voscr. 2

AGENDĂ

12 septembrie

1882 – s-a născut scriitorul Ion Agârbiceanu.
1912 – s-a stins din viață Zenobia Drăgan, soția lui Ștefan Rusu, ctitori ai bisericii ortodoxe din Otlața-Pustă.
1919 – s-a înființat Universitatea din Cluj. Primul rector a fost Sextil Pușcariu.

13 septembrie

1913 – a murit, într-un accident aviatic la Bănești-Câmpina, Aurel Vlaicu, pionier al aviației mondiale.

14 septembrie

1778 – s-a născut poetul Costache Conachi.
1938 – s-a născut Horia Bernea, pictor, directorul Muzeului Țăranului Român.
1993 – a murit Geo Bogza, scriitor avantgardist.

15 septembrie

1521 – moare Neagoe Basarab, domn al Țării Românești, autor al învățăturilor adresate fiului său Teodosie, sprijinitor al culturii românești, ctitor al bisericii episcopale de la Curtea de Argeș.

16 septembrie

1873 – se stinge din viață mama lui Iosif Vulcan, Victoria Irinyi. Ea este înmormântată la Leta Mare. Copleșit de durere, Vulcan întrerupe apariția „Familiei” de la 24 august până la 16 noiembrie. În numărul 36 al „Familiei” din 16 noiembrie se adresează în articolul *Către onorații mei prenumerați în felul următor*: „Am jeli și jelesc pe mama mea... Dar ea n-a fost numai a mea, că a fost și a „Familiei” – mamă. Da, căci nu publicul nostru pururea nepăsător de toate întreprinderile naționale, ci scumpa și neuitata mea mamă și în tristatul meu părinte au conservat existența acestei foi.”

17 septembrie

1823 – moare Gheorghe Lazăr, cărturar iluminist, întemeietorul învățămîntului modern românesc.

1888 – moare, la Paris, Iulia Hasdeu, poetă, fiica lui B. P. Hasdeu.

1983 – moare dramaturgul Horia Lovinescu

Foaia românească respectă ortografia română veche, dar în cazul contribuțiilor sosite din partea colaboratorilor, păstrează scrierea folosită de autor.

Pe copertă: Muzicantul Teodor Covaci instruieste tînăra generație

Zi sătească la
Cenadul Unguresc

Cu ocazia serbărilor în cinstea mileniului, la 15 septembrie se va desfășura o zi sătească la Cenadul Unguresc, care va fi cinstită și prin prezența primului ministru al Ungariei. Premierul Orbán Viktor va preda locuitorilor comunei, într-un cadru festiv, drapelul milenar, care va fi sfințit de un sobor de preoți. În continuare, după-masă, la ora 15.00, va urma un program cultural, în cadrul căruia va evolua și Echipa de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor” din Micherechi. – Becan –

Program
folcloric la Bedeu

Corul și echipa de dansuri populare din Bedeu s-au aflat, la 2 septembrie, în localitatea Diosig din România, unde au prezentat un spectacol folcloric. La 10 septembrie, bedeanii vor fi cei care vor găzdui spectacolul Ansamblului de dansuri populare din Toplița, România. Programul cultural va avea loc la Casa de Cultură din Bedeu, cu începere de la ora 19.00.

I. K.

Un nou concurs

– pentru ocuparea postului de director
al școlii românești din Aletea –

Primăria orașului Aletea a lansat din nou concursul pentru ocuparea postului de director al școlii românești. Printre condiții figurează diploma obținută la o școală superioară, 5 ani de experiență în domeniul predării. Este obligatoriu cunoașterea limbii române.

Termenul de înaintare

Țigla (cirip)
de vânzare

Se pun în vânzare 15.000 de bucăți de țigla veche, la un preț de 40 forinți bucata. Țigla de vânzare asigură acoperirea unei suprafețe de acoperiș de peste 500 m². Vă puteți interesa pe adresa: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, Giula, 5700, str. Gh. Doja nr. 8. Tel.: 66/463-079, la economista Maria Ruja.

Întîlnire la Darvaș

Uniunea Autogubernărilor Românești din județul Bihor organizează sîmbătă, la 9 septembrie o întîlnire a membrilor autogubernărilor românești din Bihor. La ședința de la Darvaș vor fi discutate două teme: situația predării limbii române și posibilitățile de pornire a unor

cursuri de română în județul Bihor, respectiv problemele actuale ale politicii de minoritate. Discuțiile vor fi coordonate de Ana Oros Simon, reprezentant al Ministerului de Învățămînt, Traian Cresta, președinte ATRU și Ioan Tanasi, vicepreședinte ATRU. – va –

La Radio Seghedin

„Cuvinte potrivite”

– emisiune dialog de cultivare a limbii române –

Cuvintele pot însemna multe, uneori chiar orice! De aceea, în viața agitată a secolului XXI, care bate la ușă, oamenii vor fi apreciați după felul cum se exprimă, cum potrivesc cuvintele, cum își aleg vorbele, cum știu să comunice.

Dacă vrei să afliți cum trebuie să ne exprimăm corect, de unde vin anumite expresii, ce istoric se ascunde în spatele unor vorbe românești, vă propunem să ascultați în fiecare joi emisiunea dialog „Cuvinte potrivite”. Întreabă: Anamaria Brad. Răspunde: profesoara Mihaela

Bucin. Totodată vă invităm să ne trimiteți întrebările în legătură cu problemele de limbă română, cu care vă confrunțați, pe adresa: Radiodifuziunea Maghiară, Redacția Românească, Seghedin, str. Stefania nr. 7. Sau prin e-mail: mr.szeged@matavnet.hu. – b –

Atenție,
producători agricoli!

Cele mai multe alocatii și ajutoare agricole sînt condiționate de pregătirea agricolă de specialitate. Școala Medie Agricolă și Industrială din Aletea lansează din luna octombrie 2000 la fără frecvență cursuri de specialitate pentru antreprenori agricoli.

Informații: Zámbo András, director, tel.: 66/240-561, 06-30/292-5906.

Concurs fotografic pe tema:

Minoritățile din Ungaria
în ultimele decenii ale secolului XX

Fundația publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” inițiază un concurs pentru fotografi. Cu titlul de „Minoritățile din Ungaria în ultimele decenii ale secolului XX” pot fi pregătite cicluri de fotografii, care vor fi expuse cu ocazia festivității centrale de Ziua Minorităților.

Pot concura toți fotografuli profesioniști sau amatori, care se prezintă cu (maximum) 12 fotografii alb-negru sau color, de mărimea 18x24, din care cele mai bune vor fi expuse.

Termenul de înaintare a lucrărilor: 25 septembrie 2000.

Locul expoziției: Pesti Vigadó, între 10-20 decembrie 2000.

Dosarul de concurs: să cuprindă formularul-tip, un plic-tur timbrat și fotografiile de concurs.

Informații suplimentare: la sediul Fundației (Budapesta, str. Akadémia nr. 3. II/240).

Prin Internet: www.romapage.c3.hu și w3.datenet.hu/~mnekk.

Să ne amintim...

Muzicantul Teodor Covaci

Tocmai cu o săptămână după moartea dansatorului Gheorghe Nistor, la 6 septembrie 1987, a trecut la cele veșnice și muzicantul Teodor Covaci (1925 – 1987) din Micherechi. Aniversarea de acum nu este rotundă, dar credem că ar trebui să ne amintim în fiecare an de pierderea acelor personalități ale comunității noastre, care au dus în lume vestea cea bună a obiceiurilor, a tradițiilor noastre. Până când muzicantul Teodor Covaci și dansatorul Gheorghe Nistor nu au răspândit prin țară (și prin lume) frumoasele dansuri și melodii din Micherechi, acest sătuleț bichișean nu era prea cunoscut și recunoscut.

Deseori credem că despre acești doi

Maeștri ai Artei Populare s-a scris și s-a vorbit așa de mult, că ne pare că deja știm totul despre ei. Și totuși... Cu câțiva ani în urmă, pe Internet (spre marea mea surprindere!) am găsit o convorbire cu Teodor Covaci, pe care, încă pe la sfârșitul anilor '70, a realizat-o învățătorul Gheorghe Dulău din Micherechi. Conducătorul de atunci al vieții culturale din Micherechi, a făcut acest interviu cu „highidușul” Delea, înainte de conferirea, în 1980, a distincției „Maestru al Artei Populare”. Convorbirea, pe care v-o prezentăm mai jos în traducere, a fost publicată în limba maghiară, în volumul „Népzenei olvasókönyv” (Manual de muzică populară), editat în anul 1997.

„Și eu, și tatăl meu, ne-am născut aici, la Micherechi.

M-am însurat în 1943, am trei copii: băiatul Ioan și două fete. La vârsta de 7 ani am început să cânt la vioară. Tatăl meu – care s-a stins din viață în 1969

În fiecare duminică și la sărbători – în afară de postul mare dinaintea Paștelui –, de la prânz pînă la asfințitul soarelui am cântat la joc. N-o să uit niciodată că, eram încă copil cînd, la un joc, au venit jandarmii și ne-au bă-

cai și în cooperativa agricolă.

E adevărat că am și cîștigat niște bănuți cu cîntatul, însă nu atîta ca să putem trăi din aceștia. Umblam la lucru. Am fost zileri. Mai demult la moșieri, iar după Eliberare la gospodăriile agricole de stat. În afară de asta eram secerători și treierători. Dacă nu era muncă sezonieră, făceam acasă vătăuci, „voioaje”. În fiecare an făceam cîte 50–60.000 de bucăți. La vârsta de 18 ani eram deja secerător independent. Pînă atunci lucram împreună cu tatăl meu. Era o muncă destul de grea asta, mai ales pe acele vremuri. Umblam la lucru la Csákisziget, la Fekete-ér, la Naggyanté, adică pe moșiile din apropiere, dar am fost și „cileghi”, slugă și la Zichyújfalu, din partea de dincolo de Dunăre a țării. Numai așa am putut trăi pe atunci.

Acum, în sfîrșit, am primit contract la casa de cultură din loc, și din acest mic salariu și din ceea ce mai lucrăm pe lingă casă, fiindcă sîntem

și noi mici grădinari, ne putem asigura traiul.

Pe Ioan, pe fiul meu, l-am învățat încă de la șase ani să cînte la vioară. Așa văd că-i place, și va continua în mod demn ceea ce a învățat de la mine și va păstra aceste tradiții. Dar sînt în urma lui și nepoții mei. Precum cresc, îi introduc și pe ei în tainele muzicii.

În 1947 ne-am dus prima dată să cîntăm în afara satului, la Berettyóújfalu. După aceea am dat mai multe spectacole și în Capitală, ca de exemplu nunta din Micherechi, am participat la înregistrarea filmului „Csempészek” (Contrabandiștii), am umblat la festivalurile de naționalitate de la Balatonfűred, de la Keszthely, de la Kalocsa, și am fost de multe ori și la înregistrări la televiziune. Am participat, cu mare succes, de

mai multe ori și la festivalurile de muzică populară, organizate de Radiodifuziunea Maghiară.

Am legături bune cu mai multe echipe din țară. De exemplu, cu formațiile Bartók Béla și Zalka Máté din Budapesta, cu Georgikon din Keszthely, cu Vidróczy din Gyöngyös, cu ÉDOSZ din Seghedin, cu Körösmenti din Gyoma, cu Balassi din Bichișciaba, cu Körös din Giulia și cu formațiile liceului românesc, respectiv cu cele din Aletea, Chitighaz și Micherechi, și neapărat trebuie să amintesc și echipa lui Sebő Feri, cu care am cîntat împreună de mai multe ori.

De două ori am fost cu cei din Gyoma în Polonia și o dată în România. O înregistrare de-a mea, de la radio, a cîștigat premiu și la Bratislava.”

Traducere de Eva Iova

– mă ducea des cu el la joc. Acesta se ținea în casa lui bace Gyuri a Țoiului (Gheorghe Cefan). De atunci mă ducea peste tot cu el. De exemplu, la nunți, la onomastici, la pomana porcului, la șezătoare, adică unde ne cheamau. Așa am învățat să cînt la vioară.

Cînd eram de vreo 15-16 ani, eram deja primaș. Împreună cu tata am cîntat la jocuri, ceea ce nu a fost prea ușor pentru un începător: eu am fost primașul, iar tatăl meu a ținut isonul, a fost „contrașul”.

Ar fi greu de numărat la cîte nunți am fost, dar sînt sigur că am cîntat la mai mult de 300. Cele mai multe au fost aici, la Micherechi, la români. Dar am cîntat și la vreo 50 de nunți maghiare din împrejurime. Cel mai îndepărtat loc unde am fost să cîntăm a fost la Tiszaörs.

tut de vreo trei ori, și ne-au alungat de la petrecere... Dar eu tot m-am dus, căci trebuia să-i ajut lui tata, fiindcă eram plătiți. Apoi nu ne-au mai avut baiul, dar ne-au sfătuit să cîntăm numai în ungurește, în caz contrar vor închide jocul. În afară de jocuri, am cîntat mult la nunți, la onomastici, la șezători, la vergeluri, la „disnotoare”, la recrutări. După Eliberare ne-am dus și la baluri și bineînțeles, după ce s-a înființat ansamblul cultural, de atunci cînt cu regularitate și acolo.

De cînd sînt muzicant, am avut cinci viori. Mai de demult făceam rost de fire de păr pentru arcușe de la gazdele care aveau cai. Pe atunci asta nu a fost problemă, fiindcă aproape în fiecare a doua casă s-au ținut cai. Acum e mai greu, deoarece abia mai sînt

Cu varianta modificată a legii pentru minorități

Numai politicienii majoritari sînt de acord, minoritățile protestează

De neajunsurile legii electorale privind alegerea reprezentanților minoritare, noi, românii din Ungaria am suferit cel mai mult acum doi ani. Totuși, cu întîrziere, cu intervenții diplomatice am reușit și noi să ne constituim reprezentanța pe țară. Legea s-a modificat în așa fel, ca să ne putem și noi organiza Autoguvernarea pe Țară. Dar aceasta era numai stingerea focului la supraprafață, iar jarul continuă să ardă sub cenușă. Așteaptă numai un vînt care să aprindă din nou flacăra, care aduce la lumină slăbiciunile unei legi care se zice că a fost făcută pentru naționalitățile din Ungaria, deși aplicarea ei dovedește cu totul altceva. Parlamentarii de pe malul Dunării - toate partidele în unanimitate - sînt absolut de acord cu actualele variante ale legii pentru minorități și ale legii electorale propuse de comisia parlamentară. Părea minorităților este cu totul contrară. Opinia lor a fost exprimată într-o luare de poziție comună, în care își înșiră amănunțit îndoielile privind actuala variantă modificată a legii. În revista HVG, *Pero Laszity*, președintele Autoguvernării pe Țară a Sîrbilor din Ungaria, s-a exprimat radical: „Dacă Parlamentul va adopta modificarea legii chiar și în ciuda protestelor noastre, nu putem exclude nici boicotarea alegerilor.” Dar care sînt punctele care stîrnesc proteste?

Aproape toate. Ridicarea baremului minim de voturi în orașele de peste 10 mii de locuitori, la 500 de voturi pe listă, despărțirea alegerilor generale de electoratul minorităților, introducerea listelor organizațiilor cu un nou sistem de calculație a mandatelor, necesitatea unei organizații care propune candidatul minoritar, introducerea unei noi trepte în procesul alegerii reprezentanței pe țară ș.a.m.d. Privit din afară, se pare că naționalităților din Ungaria nu le convine nimic, nicidecum nu le este bine. Orice strădanie politică este refuzată de ele.

Numai că protestele nu sînt fără temei, aproape toate au la bază experiențele de pînă acum. Lesne se poate înțelege că politicienii de naționalitate nu pot admite adoptarea unor reglementări legale, care în mai multe locuri ar împiedica formarea reprezentanțelor locale, dar nu ar exclude nici candidarea cu succes a aventurierilor de tip „Papp Zoltán, familia și gașca sa”. Citind această variantă modificată, omul are impresia că tot cîrpim un sac cu deșeuuri, din care știm bine că orice am face, tot se va strecura conținutul. Totuși trebuie să arătăm vecinilor că și noi ne străduim

să fim buni gospodari. Oricum, timpul trece, ceva trebuie făcut cu această lege care sîngerează din toate rănilile. Cu sau fără acordul minorităților, mare importanță nu are, pentru că nu trebuie o experiență de viață deosebită ca să ne dăm seama că supraviețuirea noastră, a naționalităților din această țară depinde prea puțin de legi. Totuși ar fi bine dacă politica majoritară n-ar privi minoritățile, ca pe niște copii cărora le trebuie spus de ce au nevoie.

Apropo, de ce fel de reprezentanțe am avea noi nevoie?

Ștefan Crăsta

Un minunat program folcloric la Giula

În drum spre Portugalia, în seara de 31 august, după ora opt - cu o mică întîrziere - s-a oprit la Giula, Ansamblul Folcloric „Cununa Carpaților” din București. În acest scurt popas, oaspeții au prezentat un minunat spectacol folcloric la Centrul Cultural Românesc din Giula. Ansamblul are o vechime de 53 de ani, din tineri artiști instrumentiști și dansatori talentați. În această jumătate de secol au avut numeroase spectacole în România și peste ho-

tare, în Europa, în Asia, Africa și America.

Joi seara, „Cununa Carpaților” a încîntat publicul giulan, cînd a prezentat - din inimă - pentru românii noștri, dansuri populare din diferite zone ale României, într-o costumatie decorativă, fidelă folclorului românesc. Ansamblul condus de maestrul coregraf Viorel Cioacă a creat o atmosferă fierbinte, după fiecare dans publicul a aplaudat, a aplaudat...

Șt. Orlean

Statuie Eminescu la New York

O statuie a poetului național Mihai Eminescu urmează să fie ridicată cîrînd la New York, a declarat recent Ion Caramitru, ministrul român al culturii. El a precizat că probabil această statuie va fi amplasată în cartierul new-yorkez Quenn's, acolo unde trăiesc foarte mulți români. El a mai declarat că o decizie în acest sens va fi luată de municipalitatea marii metropole americane. Bustul lui Eminescu va fi realizat de un sculptor de origine română, stabilit la Toronto, și va reprezenta o copie a creației aceluiași artist care se află la Cîmpul Românesc din Hamilton, Ontario.

Căminul Cultural din Chitighaz se reînnoiește treptat

În anul acesta, la sfîrșitul lunii aprilie s-a terminat renovarea acoperișului Căminului cultural din Chitighaz. Începînd de la întîi august, muncitorii din loc au început renovarea interioară a sălii mari a acestei instituții. Despre scopul, modul și circumstanțele reînnoirii ne-a informat directorul Petru Sălăjan.

- Casa aceasta este construită și funcționează de 33 de ani. Pînă în anul acesta încă nu s-au efectuat renovări mai mari. Sala de spectacole am putut-o folosi doar ca cinematograf sau dacă au venit trupe teatrale, la spectacole pentru tineret, eventual programe culturale, cum ar fi întîlnirea echipelor de păstrare a tradițiilor sau întîlniri corale. Ne-am gîndit că ar fi bine dacă am putea organiza aici și alte programe culturale și distractive, cum ar fi balul cu merinde. Atunci nu ar trebui să închiriem pentru bani grei o altă sală. Dacă va fi interes, atunci se vor putea organiza aici și nunți. Îmi pare bine și mulțumesc primăriei locale că cei de acolo au recunoscut că trebuie să pășim în direcția aceasta.

- Ce înseamnă cu ade-vărat această muncă de renovare a sălii?

- Trebuie nivelată podeaua și, bineînțeles, scaunele fixe vor urma să fie schimbate. O să primim scaune noi, mobile, care se pot muta, ca atunci cînd este cazul, să putem aranja sala pentru un bal sau alte programe. Scena va rămîne neschimbată, pentru că dorim să păstrăm și în continuare obiceiul ca așa, periodic, să organizăm spectacole teatrale pentru copii și tineret.

- Cum se rezolvă partea financiară?

- Bineînțeles, o mică

sumă avem și din bugetul instituției, pe urmă, am reușit să cîștigăm o sumă considerabilă prin concurs, iar autoconducerea locală a decis, la ședința din luna iulie, ca din bugetul anual al Primăriei să se acorde cinci sute de mii de forinți pentru această renovare. Firește, pe parcurs dorim să reînnoim și celelalte săli, ca această casă culturală să fie cît mai atrăgătoare.

- Nu de mult a început anul școlar. În cadrul acestei instituții funcționează în fiecare an mai multe cercuri. Ce fel de ocupații puteți oferi copiilor din Chitighaz din septembrie?

- Acum sîntem foarte ocupați cu renovările, chiar din acest motiv programele noastre vor începe doar din mijlocul lunii octombrie. Aceasta și pentru că elevii trebuie să se obișnuiască cu noile cărți, cu profesorii, cu noile condiții. E bine dacă trec vreo cinci-șase săptămîni. Sper că pînă atunci elevii se simt deja mai bine la școală, iar după aceea încep și activitățile noastre. Ca și anul trecut, încercăm să organizăm diferite programe, deci îi așteptăm la cercul de desen, de dramaturgie, de muzică, de șah, tenis de masă, dansuri populare pentru ambele școli din sat - cea maghiară și cea română -, ca toți copiii să poată învăța dansurile populare românești din Chitighaz.

A. B.

Expoziție despre Bătania

Autoguvernarea orășenească din Bătania, împreună cu Biblioteca Județeană și cea locală, a organizat și a realizat o expoziție interesantă despre Bătania - orașel din sud-estul Ungariei - cu titlul „Dincolo de Ier” - (Fahid az Éren át). Expoziția de pe primul etaj al Bibliotecii județene din Bichișciaba, a fost vernisată - printr-un text deosebit de îngrijit - de Takács Dezső, primarul orașului. În cadrul programului s-au prezentat instrumentiștii Școlii de Artă din Bătania. Tot aici s-a proiectat filmul realizat în 1997 de Ștefan Crăsta cu titlul „Unde a dispărut orașul de odinioară?” Șt. O.

Încă o dată despre noul Ambasador al Ungariei la București

Este foarte important să ne cunoaștem personalitățile, mai ales pe acelea care ne reprezintă în străinătate, și pe noi, cetățeni ai acestei țări, români trăind de veacuri în Ungaria. Așternând aceste cuvinte pe hîrtie, îmi închipui că o asemenea personalitate, odată, va proveni din rîndurile noastre, justificîndu-se întrebarea lui Ștefan Frățean pusă, într-un număr trecut al Foii românești, domniei sale, *Ijgyártó István*, noul ambasador al Ungariei la București.

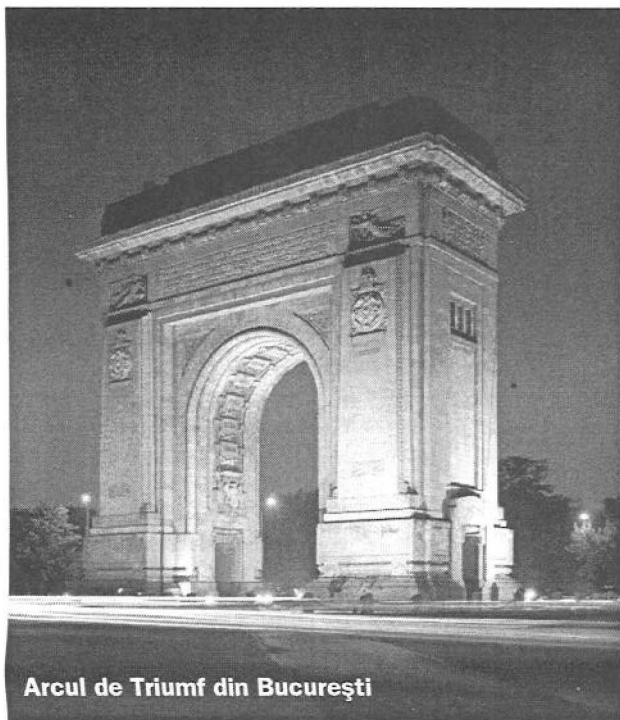
Dl. *Ijgyártó István* s-a născut în anul 1963 la Beregovo (azi Ucraina). Din convorbirea lui Șt. Frățean reiese că limba română l-a interesat din fragedă tinerețe, dar și că abia la ora actuală s-a „pus serios pe treabă” să învețe românește cu ajutorul unui profesor de limbă. Îi va fi de mare ajutor faptul că, conform prevederilor, va petrece, cel puțin cîțiva ani, la fața locului. E cu totul altceva să încerce cineva să învețe orice limbă numai cu ajutorul manualelor.

Trăind din 1976 în Ungaria, am impresia că domnia sa a avut contact mai apropiat cu România, cu complexul mult prea încălzit al relațiilor seculare ungaro-române, doar în perioada pe care a petrecut-o la Oficiul pentru Maghiarii de peste Hotare. Cît timp? Patru ani, ceea ce mi se pare foarte puțin pentru studii mai aprofundate, chiar dacă cineva, asemenea domniei sale, se consideră a fi istoric, aceasta fiind profesiunea sa de bază.

Îmi amintesc de ședința Comisiei de Relații Externe a Parlamentului Maghiar care, după audierea candidatului, și-a exprimat anumite dubii, și nu și-a dat consimțămîntul în unanimitate la această numire, din cauza lipsei de cunoaștere a limbii române și a insuficienței cunoștințelor și contactelor legate de România. Știm din declarațiile dînsului că a făcut numeroase vizite în Ar-

deal. Mă întreb însă dacă acest lucru poate fi suficient. Ceea ce accept: este vorba despre un tînăr de profesie, care, după studii serioase în capitală, timp de cîțiva ani va avea posibilitatea să-și com-

care amintesc numai una, și anume că decizia dînsului are anumite aspecte familiale. Unul dintre aspecte este acela că tatăl său s-a născut în istorica parte a Maramureșului, iar Transcarpatia, în

Arcul de Triumf din București

pleteze cunoștințele privind o țară vecină, cu populația ei, cu istoria, geografia, cu arta și cultura sa, fără să elogieze, în mod aparte, doar calitățile, de altfel pe drept cuvînt recunoscute, ale teatrului românesc. Știu din experiență proprie că în noianul uriaș al relațiilor noastre cu România, atît în ceea ce privește trecutul, cît și prezentul, și mai ales viitorul, poți să te orientezi numai printr-o muncă severă, numai prin a cunoaște rădăcinile și realitatea lor cotidiană. Nu, n-aș vrea să fiu greșit înțeles. Sînt sigur că dl. ambasador *Ijgyártó* a primit, din partea conducerii de stat, din partea guvernului și a altor oficialități, toate instrucțiunile necesare pentru o misiune care, desigur, se va solda cu succes. Eu sînt doar un biet pensionar... cu ale sale modeste sfaturi, sugestii și urări de bine.

D-lui ambasador i s-a pus întrebarea pe care mi-o pun și eu: de ce a ales ca post de ambasador tocmai România. Ca răspuns am avut prilejul să cunosc mai multe variante, dintre

cursul istoriei, a apartinut, de mai multe ori, voievodatului transilvănean. Dacă am înțeles bine din declarațiile d-lui ambasador *Ijgyártó*, el consideră ca punct de pornire, așa cum singur declară, o zonă în care „...trăiesc împreună mai multe popoare: ucrainieni, rusini, maghiari, români”. Pot să am numai cuvinte de laudă, cu toate că, pentru domnia sa, nu va fi un lucru ușor să reprezinte interese juste, reale, interesul a mai multor popoare.

Postul de ambasador la București este de o mare importanță, un post-cheie. Îmi spunea odată un ambasador român, cu post în țara noastră, că pentru țara sa misiunea de la Budapesta este cea mai importantă în rețeaua diplomatică română. Acest lucru, deocamdată, nu pot să-l afirm despre Ambasada Ungariei de la București. Poate noul nostru ambasador, dl. *Ijgyártó István* va înțelege pe deplin că ar fi foarte mare nevoie de așa ceva și în cazul nostru, cel al Ungariei. Cel puțin asta este părerea lui: **Al. Ardelean**

Grădinițe bilingve

Copiii sînt cei mai receptivi pentru învățarea limbilor la vîrsta de 3-10 ani

Șansa cea mai mare pentru ca cineva să învețe la nivel de limbă maternă două limbi o au copiii de vîrstă preșcolară și din primii ani de școală. Constatărea o fac psihologii care au cercetat intens problema. Pînă la vîrsta de doi ani, mediul de limbă nu are importanță. Cea mai receptivă perioadă a copiilor de a învăța în același timp mai multe limbi este perioada dintre 3 și 10 ani. În această perioadă copiii sînt capabili să însușească concomitent limbile vorbite în mediul ce-i înconjoară. Dacă în această perioadă copilul nu reușește acest lucru, mai tîrziu învățarea limbilor este mult mai grea. În marea majoritate a cazurilor nu constituie nici o problemă dacă copilul „crește în mai multe limbi”, dar uneori poate genera – adevărat, temporar – perturbări. Se poate întîmpla că copilul bilingv încurcă uneori noțiunile din cele două limbi, dar aceasta numai în perioada dintre 3 și 10 ani. Specialiștii susțin că, dacă se mențin problemele de vorbire și la vîrsta maturității, aceasta se explică cu probleme sufletești sau de altă natură.

Nu se recomandă ca vorbirea în alte limbi să se facă doar în anumite situații. Astfel copilul ar putea crede că într-o anumită limbă se vorbește numai în anumite circumstanțe, cînd i se întîmplă lucruri rele sau eventual, numai bune. Însușirea bazelor limbii materne se termină în general la vîrsta de 7-8 ani, cei mai mulți copii învață structurile gramaticale, cînd sînt de 5 ani. În anii ce urmează, se îmbogățește vocabularul și se cizează folosirea diferitelor reguli ale limbii vorbite. Cu mare siguranță, cele însușite pînă la această vîrstă nu se mai uită niciodată. Adevărat, constatarea se referă doar la acei copii, cu care se vorbește în permanență în limbile pe care le cunoaște. Fie cît de mic un copil, să înceapă cît de fraged învățarea limbilor. Contactul de numai 2-3 ore pe săptămînă cu o oarecare limbă, nu înseamnă nici pentru ei prea mult. Peste un an-doi vor uita cunoștințele de odinioară.

După ziarul „Népszava”, Budapesta

Dumitru Fărcaș și Adina Cezar la Budapesta și Giula

În ziua de marți, 12 septembrie, la ora 18.00, se va deschide stagiunea de toamnă a Centrului Cultural al României de la Budapesta, cu un spectacol de înaltă ținută artistică. În prima parte, *Liliana Iorgulescu și Marius Onofrei* din Trupa Contemp Dance Company va realiza baletul *Valențe contemporane*, coregrafiat de

Adina Cezar. În continuare, cu genericul de *Grăiește taragotul* va urma un recital folcloric susținut de maestrul *Dumitru Fărcaș*, acompaniat la acordeon de *Dorel Rohian*.

Același program folcloric va fi prezentat cu o zi mai tîrziu, miercuri, la 13 septembrie, începînd cu ora 19.00, la Centrul Cultural din Giula.

„Cînd stau la locul meu, pot avea o viață împlinită”

De cînd e omul pe Pămînt, a încercat să trăiască cît mai bine, să-și realizeze visele, să facă totul pentru a atinge fericirea. Aceste planuri se nasc mai întîi în copilărie, iar mai tîrziu, în tinerețe, se mai modifică, se schimbă, se mai formează.

Totdeauna am apreciat și am respectat oamenii care încă de tineri au știut ce vor să facă, au fost ambițioși și au obținut succese.

Ô astfel de tînără este și **Erica Ruja** din Micherechi, pe care o cunosc de mult; și totdeauna m-a nimit stăruința ei, perseverența în toate de care s-a apucat.

– Erica, care au fost primele stații din viața ta?

– Prima etapă de învățămînt a fost școala generală din Micherechi, după care m-am înscris la Liceul și școala de economie Széchenyi István din Bichișciaba, unde am petrecut 4 ani. Terminînd școala medie, am intrat la Facultatea financiară și de contabilitate din Salgótarján. Acolo am petrecut din nou aproape 4 ani, ani care au fost foarte folositori pentru mine. Facultatea, examenele mi-au pretins aproape tot timpul. Dar, bineînțeles că ne-am făcut și timp liber, timp de odihnă, în cadrul excursiilor cu prietenii, la sfîrșit de săptămînă, în muni.

– Ai amintit că examenele și-au soliciat foarte mult timp. Cum ai trăit cîte-o sesiune?

– În perioada sesiunii am rămas la Salgótarján, pentru că așa am învățat împreună cu colegii mei. ne-am putut consulta despre orice subiect sau problemă. Această perioadă a fost foarte lungă. Deși învățam pentru toate examenele, totuși am avut de fiecare dată foarte multe emoții. După terminarea examenelor m-am simțit foarte bine, liberă și ușurată.

– Nu ai simțit niciodată că trebuie să lași totul baltă și să vii acasă?

– Am avut examene foarte importante, cu mare miză, dar totdeauna am știut că vreau și trebuie să termin această școală, inima mea era pătrunsă de speranța că Dumnezeu mă va ajuta. Iar cînd am obosit și cînd am crezut că nu mai pot continua, familia mea și atunci ca întotdeauna – m-a încurajat și m-a sprijinit.

– Ce a urmat după facultate?

– În vara de după terminarea studiilor am lucrat la o organizație creștină „Vasárnapi Iskolai Szövetség”, în cadrul căreia ne-am pregătit să ne ocupăm cu copiii și tineret, să-i învățăm despre Dumnezeu și despre împliniri din Biblie. În două locuri am avut astfel de ocupații: la Oastea de Binefacere și în orfelinat. În cadrul acestor misiuni am avut posibilitatea să studiem împreună cu copiii Biblia, să învățăm cîntece și să ne jucăm.

Ocupații asemănătoare am avut și la Salgótarján. A fost o vară minunată...

Din toamnă am început apoi să caut loc de muncă. Am fost dispusă să accept orice posibilitate corespunzătoare cu calificarea mea. O colegă de la facultate a lucrat la o companie internațională din Budapesta și știind că și eu caut muncă, iar programul respectiv a avut nevoie de per-

sonal cu astfel de calificare, am acceptat propunerea și m-am angajat la compania TNT Express Worldwide Kft., la secția financiară.

– Cum și-a reușit integrarea la acest loc de muncă? Cum te-ai obișnuit cu colegii tăi și cu munca ta?

– A fost foarte ușor să stabilesc relații bune cu colegii mei de muncă, pentru că toți eram tineri, aproape de aceeași vîrstă. Nici cu munca nu am avut probleme, fiindcă bazele teoretice le-am avut, trebuia doar să le aplic în practică. Am învățat foarte mult și de la specialiștii de acolo. Aici la Budapesta am stat aproape doi ani și jumătate.

– Ce s-a întîmplat după aceea?

– În timp ce lucram la această firmă, mi-am dat seama tot mai mult că am nevoie de cît mai multe cunoștințe de limbă engleză pentru a mă dezvolta în munca mea de specialitate. (În școala medie și la facultate am învățat doar limba rusă.) Așa am început să particip la cursuri de limbă engleză (de două ori două ore pe săptămînă), dar nu m-am dezvoltat cum m-am așteptat. Iar fiindcă am avut mare nevoie de progrese în limbă engleză, am contactat o școală creștină de limbă din Anglia, Abbey Christian Language School. Școala aceasta mi-a oferit posibilitatea să plec pentru 6 luni în Anglia. Firește, eu am acceptat cu mare bucurie, pentru că mi-am dat seama că așa o să fie mai ușor să-nvăț limba.

– Nu a fost greu să-ți lași locul de muncă, cu care cred că te-ai obișnuit?

– Nu a fost greu, pentru că am avut un țel concis în fața mea. Am știut că Dumnezeu mi-a dat acest loc de muncă, iar posibilitatea de a merge în Anglia a fost tot un cadou din partea Lui. Am avut în inimă recunoștință

și în suflet pace și am știut că Dumnezeu mă va conduce după voia Lui.

În Anglia am stat la un cămin care a aparținut școlii. Am trăit zile memorabile, cînd am avut ocazia să întîlnesc oameni din toată lumea, cu care ne-am împrietenit foarte repede. Sint recunoscătoare și mulțumită că am putut fi acolo și am putut cunoaște și comunica cu oameni din diferite țări, diferite culturi, dar cu aceleași scopuri.

– În timpul petrecut în Anglia nu ți-a fost dor de țară, de casă?

– M-am gîndit mult la familia mea, dar totdeauna am fost conștientă că această perioadă o să treacă, iar apoi o să ajung din nou acasă. M-am concentrat la învățătură și m-am străduit să trăiesc cît mai intens. Atunci am fost dusă pentru 6 luni, dar din toamnă voi pleca din nou pentru un

an, fiindcă aș vrea să obțin un examen de Cambridge, care asigură un nivel mai înalt. Bazele le-am depus, acum trebuie doar „să construiesc” pe ele.

– După aceste informații multe și interesante, cum ți-ai rezuma viața?

– Dacă privesc înapoi, văd că Dumnezeu m-a ajutat, m-a păzit și m-a călăuzit cu dragostea Lui. Și pentru toate acestea-i mulțumesc și doresc ca prin viața mea să trăiesc spre slava Lui.

– Ca întrebare finală: te consideri om de succes, cu o viață de succes?

– Cred că în sensul la care mă gîndesc eu despre succes, am avut și am succes în viață. Atunci cînd stau la locul meu și împlinesc menirea mea, am reușit să realizez o viață împlinită.

Rita Ruja

Petru Dugulescu

Conductorul

Am urcat în trenul vieții plîngînd
Într-o zi de noiembrie cenușie;
Undeva pe malul Mureșului șerpuind,
Într-o gară mică, pustie.

Aveam și eu un bilet în buzunar,
Ce mi l-au pus părinții la plecare
Așa cum l-au primit și ei – în dar –
Și nu știam că-i scris pe el: „PIERZARE”!

Pe cele două șine: timp și spațiu.
Pornii, călătorind spre nicăieri –
Să sorb din cupa vieții cu nesățiu
Și parcă m-am urcat în tren, ca ieri.

Și legănat de roțile grăbit,
Lăsai în urmă atâtea stații dragi:
Grădina – cu cireșele 'negrite,
Pădurea, cu potecile cu fragi;

La fiecare vîrstă cu-a ei toane,
Cînd mă-nfierbîntam mai mult la joc,
Eu auzeam un scurt: „Sus, în vagoane”
Și trenul o lua din nou din loc...

Grăbit lăsa în ulița pustie,
O minge, ce din cărpe mi-am făcut,
O undiță din ac și gămbăie,
Băt de alun și ată de cusut.

Lăuta cu arcușul din tuleu
Și sania din iermele cu nea,
Și trotineta prietenului meu
Pentru că eu, nu o avem pe a mea.

Lăsai o grădiniță cu jucăriile ei,
Cîteva școli cu colegii mei
Iar trenul pe șine zbura –
Spre unde? Spre ce? Nu conta.

După vreo douăzeci de stații prin ani,
Cînd frunzele cad din castani,
O voce-mi spuse domol:
„Biletul, pentru control!”

Era un conductor blînd
Ca soarele dimineții,
O Carte în mână ținînd:
„Mersul trenurilor vieții!”

M-a întrebă, parcă-l aud și-acum,
C-o voce ce vibra ca vioara,

De unde vin? Și unde-i al meu drum?
Treceam cu trenul meu... prin Timișoara.

M-am deșteptat atunci ca dintr-un vis,
Căutînd biletul meu prin buzunare
Dar am văzut că „IAD” pe el e scris!
Și-am plîns atunci cu lacrimi amare.

El mi-a promis că n-o să m-amendeze,
Că nu-l aceasta slujba ce a primit –
Ci să trezească, să avertizeze,
Să dea bilete roșii, gratuit!

Dar că în urmă vine, nemilos,
Un controlor cu chipul fioros;
Pe șapca are ca emblemă – un craniu,
Iar voca lui suna tăios și straniu:

„Cei ce nu aveți bilete roșii ci viza 'grație'
Veți coborî cu mine la prima stație!”

Eu îl priveam și-l ascultam năuc.
Și pentru prima dată întrebarea:
De unde vin? Și unde-o să mă duc?
Se ridică vijelios ca marea.

El mi-a vorbit din nou cu duioșie
Și sub lumina razei de laternă,
Primi biletul de culoare purpurie,
Chelmac, via Golgota, viața eternă!

Mi-a spus dacă biletul am schimbat,
Îndată ce în gară-o să sosim,
Să schimb și trenul c-un accelerator
Din Timișoara... spre Ierusalim!

Și acel conductor blînd a dispărut;
Și mi-l mai aminteam, doar după nume;
Dar și eu tot conductor m-am făcut
Împărtaşind aceeași misiune.

Și de-atunci pe diferite rute
Călătoresc mereu, neobosit,
Să-mpart bilete încă nevândute,
Bilete pentru ceruri, gratuit!

Pe călători cu trupul obosit,
Ce nu știu unde merg căci dormitează,
Caut să-i trezesc strigînd neconținut:
„Biletele vă rog. Veșnicia urmează!”

Veșnicia urmează!”

Nașterea Maicii Domnului

Ziua de 8 septembrie este zi de mare bucurie pentru toți creștinii care se roagă lui Dumnezeu și care, în rugăciunea lor, își iau ca ajutor pe *Maica Domnului*. Părinții din care s-a născut Maica Domnului au fost oameni evlavioși, sfinți, drepti, dumnezeiești, cu numele de: *Ioachim și Ana*. Aceștia (Ioachim și Ana) erau înaintași în vârstă și nu aveau nici un copil, ceea ce în Legea Vechiului Testament însemna că au fost pedepsiți de Dumnezeu. Însă Sfinții Ioachim și Ana doreau să aibă copii, și pentru aceasta se rugau lui Dumnezeu. Le-a ascultat Dumnezeu rugăciunea și le-a dăruit, pentru credința și nădejdea lor, pe „preasfânta, mărita, stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria”.

Astfel, „*Ioachim și Ana din defăimarea nenașterii de fii, și Adam și Eva din stricăciunea morții s-au izbăvit, Preacurată, prin sfântă nașterea ta. Aceasta o prăznuiește și poporul tău, de vina greșalelor izbăvindu-se când strigă către tine: Cea stearpă naște pe Născătoarea de Dumnezeu și hrănitoarea vieții noastre.*” (Condacul sărbătorii).

Prin Nașterea Maicii

Domnului dreptii Ioachim și Ana sunt scăpați de rușinea de a nu putea să nască fii, iar Adam și Eva prin care a intrat păcatul și moartea în lume, sunt scoși din „stricăciunea morții”. Și toate acestea pentru că s-a născut Fecioara Maria, cea care avea să-L nască pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul lumii.

Deși era fecioară, Maica Domnului a născut pe Hristos-Domnul, a rămas fecioară și este pururea fecioară. Iată că s-a întâmplat un lucru minunat și uimitor, o fecioară a dat naștere unui fiu. Cum se poate întâmpla așa ceva? Cum putem noi să explicăm așa ceva? Nu putem să explicăm pentru că sunt lucruri mai presus de înțelegerea minții și mai presus de firea omenească, dar știm că acolo unde Dumnezeu vrea, se schimbă și se biruie firea omenească.

Să luăm aminte și la cuvintele ce le spunem la slujba acestei sărbători: „Străin lucru este maicilor fecioria, străin și fecioarelor nașterea de fii, dar întru tine, de Dumnezeu Născătoare, amândouă s-au rânduie, pentru aceea toate semințiile pământului, pe tine te mărim”. Biserica ne arată că într-adevăr este un lucru uimitor ca o fecioară să nas-

că un fiu, dar în același timp ne învață că prin puterea lui Dumnezeu s-au rânduie aceste două lucruri, adică fecioria și nașterea de fiu.

Pentru că Ortodoxia este o credință a tainelor, nu ne vom apuca să cercetăm științific cum este posibil acest lucru, ci vom face ceea ce ne învață Biserica. O vom mări pe Născătoarea de Dumnezeu și pururea fecioara Maria, îi vom aduce cinstire aceleia care L-a născut pe Hristos-Mântuitorul sufletelor noastre, îi vom aduce închinare aceleia care a stat și a plins la picioarele Domnului când era răstignit pe cruce și îi vom aduce rugăciuni neîncetate pentru că „mult poate rugăciunea maicii înaintea fiului.”

Uneori uităm de Maica Domnului și nu o cinstim atât cât ar trebui. Este nevoie să știm că toate bucuriile credinței noastre creștine, bucuria de a ne împărtăși cu Trupul și Sângele Domnului Hristos la Sfânta Liturghie, bucuria din gândul la cea de-a doua venire a Domnului Hristos, toate acestea vin și prin Maica Domnului. Nu se poate să-L respectăm pe Hristos – Fiul lui Dumnezeu – și să nu o respectăm pe aceea care L-a purtat în pântec și L-a născut ca să ne lumineze viața și să ne elibereze din întunericul păcatului.

Să ne gândim că Dumnezeu – mai înainte de noi – a cinstit-o pe Fecioara Maria atunci când a ales-o ca să-L nască pe Hristos. Cinstindu-o pe Maica Domnului, Îl cinstim și pe Hristos Dumnezeu nostru. Să stăm cum se cuvine înaintea pururea Fecioarei Maria, pentru că nu este o femeie obișnuită, ci este Născătoare de Dumnezeu și să ne rugăm așa:

„*Cuvine-se cu adevărat să te ferim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.*”

Ieromonahul Paisie

Filă din acatist

*Bucură-te, leagăn alb de iasomie,
Către care-n roiuri fluturii coboară,
Bucură-te, raza stelei din vecie,
Șipot care curge lin cu apă vie,
Bucură-te Maică pururea Fecioară,
Dulcea mea Marie.*

*Bucură-te, floare fără de prihană,
Albă ca argintul nopților de vară,
Spicul cel de aur veșnic plin cu hrană,
Mirul care vindeci orice fel de rană,
Bucură-te, Maică pururea fecioară,
Ploaia cea de mană.*

*Bucură-te, brazdă plină de rodire,
Munte sfânt, în care s-a îngropat comoară,
Bucură-te cântec tainic de iubire,
Clopot de chemare, cântec de mărire,
Bucură-te, Maică pururea Fecioară,
Blândă fericire.*

*Bucură-te, mărul vieții care-nvie,
Pomul greu de roadă-n plină primăvară
Bucură-te iarăși, tărâm de bucurie
Dintru care curge miere aurie,
Bucură-te, Maică pururea Fecioară,
Sfânta mea Marie.*

Poezie închinată Maicii Domnului
de maica Teodosia (Zorica Lațcu)

Orarul slujbelor ortodoxe de duminică, 10 septembrie 2000

Aletea	– ora 9.00 – pr. Alexandru Șereș
Apateu	– ora 11.00 – pr. Origen Sabău
Bătania	– ora 9.00 – pr. Ilie Ciocan
Bichișciaba	– ora 9.00 – pr. Teodor Marc
Budapesta	– ora 10.00 – pr. Marius Maghianu
Cenadul Unguresc	– ora 9.30 – pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30 – pr. Florin Olteanu
Darvas	– ora 10.00 – pr. Cosmin Pop
Giula I	– ora 10.00 – pr. vicar Pavel Ardelean, Ier. Paisie
Giula II	– ora 8.30 – pr. Petru Pușcas
Micherechi	– ora 9.00 – pr. Ioan Bun
Otlaca-Pustă	– ora 9.00 – pr. Teodor Rocsin
Săcal	– ora 9.00 – pr. Origen Sabău

Vă atragem atenția că din motivul renovării interioare a Catedralei Sf. Nicolae din Giula, Sfintele Slujbe sînt săvîrșite în Sala Festivă a Episcopiei, aflată în Parcul Sf. Nicolae.

Programul Adunării „Oastea Domnului” din Micherechi

Duminică	ora 17.00 – program religios
Marți	ora 18.00 – oră de rugăciune

EXCURSII „PE DOUĂ ROȚI” (7)

În săptămîna aceasta am ajuns la ultimele noastre stații ale călătoriei cu bicicleta. Sper că nu v-ați obosit prea mult pînă acum și o să mai aveți energia necesară ca să mai parcurgem și ultimele cam 90 de km, pe care le mai avem de făcut ca să cunoaștem încă două localități din Ungaria unde mai trăiesc români. Dacă vă amintiți bine, acum o săptămîină ne-am oprit la Aletea. De aici, ca să ajungem la următoarele două stații, la Bătania și la Cenadul Unguresc, trebuie să ne îndreptăm spre miazăzi. Traversînd satele Kevermes și Dombegyháza, după o excursie de cam 35 de km ajungem în colțul cel mai sud-estic al Ungariei unde se ascunde un orașel, care poate fi mîndru mai mult de trecutul său, decît de prezent.

Bătania

Văzînd silueta orașului de pe malul Ierului, care este un braț mort al Mureșului, încă de la distanță se poate observa ușor că aici trăiesc mai multe neamuri, deoarece se înalță spre cer nu mai puțin decît șase turnuri de

pondere serioasă. Numărul lor se cifra la 2200 de suflete. În acea perioadă jumătate dintre locuitorii de aici erau sîrbi sau români, care gospodăreau mai ales pe pămînturile grase din jurul orașului. Cei de la sălașe aveau casă și în sat. Dar români au mai trăit și în satele din

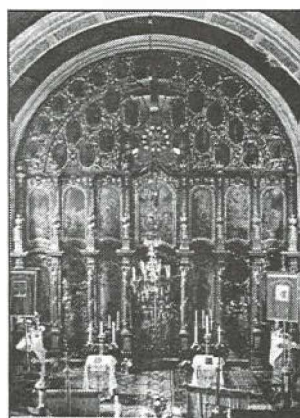
tă. Descendenții românilor din Bătania trăiesc împrăștiati în toată țara. Dacă sînteți la Bătania, pe lîngă vizitarea bisericii cu un iconostas ca o bijuterie, vă propun să vă opriți pentru un moment și în fața parohiei românești, deoarece pe peretele acesteia o să vedeți o tăbliță care ne vestește că aici s-a născut și și-a petrecut copilăria poetul, regizorul și medicul *Lucian Magdu*, fiul vrednicului preot *Ioan Magdu*.

Dacă v-ați săturat de istorie, vă propun să vă răcoriți puțin la ștrandul bine îngrijit, care se află în spatele judecătorei. În drum o să vedeți un centru de oraș care oglindește și azi rolul fruntaș, pe care l-a avut Bătania de odinioară în județul Cenad. Merită să vedeți clădirea primăriei și al fostului Hotel Corona, precum și biserica catolică, care prin dimensiunile sale este o adevărată catedrală. Dar merită să vă mai plimbați prin oraș pentru că o să vedeți clădiri impozante, cum este Muzeul Molnár C. Pál sau Liceul Mikes Kelemen. După ce ați spălat praful drumului vă propun să ne îndreptăm spre următorul popas, pe care îl vom ajunge urmărind traseul Mezőhegyes - Pitvaros - Csanádpalota - Nagylak - Cenadul Unguresc.

Cenadul Unguresc

V-am propus acest traseu, pentru că peste tot o să aflați drumuri asfaltate, dar pe vremuri nu era chiar așa. Străbunii bătăniilor și cenădenilor adeseori mergeau cu bicicleta sau cu căruța cu cai dintr-o localitate în alta. Dar atunci au ales războaiele, drumurile de țară. Între Bătania și Cenad existau întotdeauna legături strînse, feciorii din Bătania deseori și-au adus neveste cenădene și invers. Astfel aproape că nu există familii românești care să nu aibă rude în cealaltă localitate. Români din Cenad, care se află în imediata apropiere a Mureșului, vorbesc

un grai identic cu cel din Bătania, chiar și soarta lor este asemănătoare. Aici însă pînă după al doilea război mondial românii trăiau în majoritate, iar sîrbi erau mai puțini. Acest fapt se vede și pe înfățișarea centrului. Și la Cenad o să vedeți două biserici ortodoxe clădite în imediată apropiere una de cealaltă.

Dar aici, spre deosebire de Bătania, românii au lăcaș sînt mai spațios. Aceștia i-au despăgubit pe sîrbi, cînd și-au construit o biserică proprie, în anul 1880. Astfel biserica românească din Cenadul Unguresc, construită în stil baroc are o vechime de aproape 200 de ani, aceasta fiind ridicată încă în anul 1808. Iconostasul de aici e și mai valoros decît cel din Bătania. Icoanele sînt așezate în patru registre (rînduri), iar pe tavan se află fresce de mare valoare. Biserica ortodoxă română din Cenadul Unguresc nu degeaba este monument istoric.

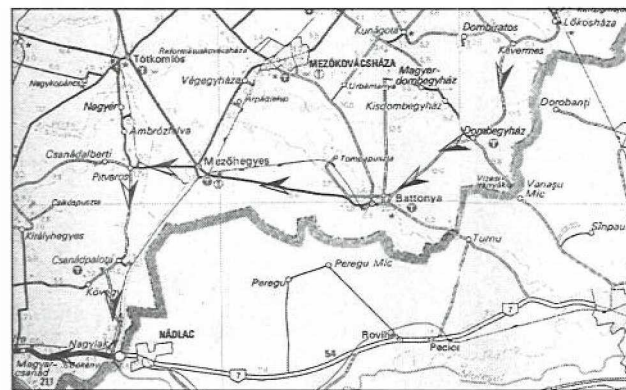
Comunitatea românească din acest sat se bucura de o solidă bunăstare, mulțumită hîmciei și pămîntului fertil. Români erau cei mai mari proprietari de pămînturi, ceea ce multor tineri le-a asigurat perspectiva învățăturii.

Astfel mulți tineri români au devenit avocați, medici sau profesori. Cenădenii și bătăniienii au stat în fruntea organizării Vicariatului Ortodox Român din Ungaria, iar învățătorii din aceste părți au fost fruntași în formarea unui învățămînt românesc din țară. Între cele două războaie mondiale, la Cenad trăiau în jur de 1800 de români, pînă cînd azi mai trăiesc aici vreo 60-70 de familii. Motivele diminuării numărului lor sînt asemănătoare cu cele din Bătania. Conștiința puternică a românilor din sat se vede și în cimitir, unde inscripțiile de pe monumentele funerare se mai scriu și azi numai românește.

Consemnări la sfîrșit de drum

În această săptămîină am vizitat cele mai sudice așezări din Ungaria cu locuitori băștinași români. Probabil că ați observat că Bătania și Cenadul Unguresc au fost pe vremuri doi piloni românești, ceea ce în prezent, din păcate, nu se mai poate afirma despre ele. Am cunoscut două comunități înfrățite, care prin cultura lor aparte reprezintă o felie importantă a tezaurului spiritual al românilor din Ungaria. Am ajuns la sfîrșitul unei drumeții, la care v-am invitat în speranța de a vă oferi o distracție, care poate nu a fost fără învățăminte. Sper că în aceste șapte săptămîni ați prins gustul și atmosfera unei călătorii pe „două roți”. Gîndiți-vă la cele văzute în aceste șapte săptămîni și îngrijiți-vă și pe mai departe de bicicletele voastre. Spor la învățătură!

Ștefan Crăsta

biserică. Două dintre acestea, cele mai vechi din Bătania, aparțin cultului răsăritean. Ambele se află pe una dintre ulițele principale, pe str. Hunyadi. Cea mai mare are peste 200 de ani și este locul de închinare al sîrbilor pravoslavi, iar cea mai mică are 120 de ani și servește nevoile sufletești ale puținilor români din oraș. Trebuie să știți că românii și sîrbi din Bătania au conviețuit în adevăratul sens al cuvîntului. Pînă la sfîrșitul secolului trecut chiar și bisericile lor erau comune. Dar în anii 1870, sîrbi i-au despăgubit pe români ca aceștia să-și poată construi o biserică proprie, care s-a construit și din darurile credincioșilor. Aceasta a primit hramul Sf. Gheorghe. Români din Bătania, după unele consemnări, încă și între cele două războaie mondiale au avut o

împrejurimi, unde parohia din Bătania avea filii. În două dintre localitățile învecinate – la Nisprot (Kisdombegyháza) și la Banfal – (Magyardombegyháza) au trăit relativ mulți români, care erau de origine bătăneană. Relativa bunăstare îngăduia și românilor o viață spirituală bogată. Ei țineau legături strînse cu centrele culturale românești, ceea ce însemna că au rămas români conștienți, chiar și în pofida faptului că erau foarte dese căsătoriile mixte între români și sîrbi. Așa se explică că mulți români din Bătania au nume sîrbesc. Azi, după registrele bisericești, mai trăiesc aici cam 100 de familii românești. Numărul lor a scăzut radical între cele două războaie și în anii '50, cînd cei mai buni gospodari au fost pecetluiți de chiaburi, iar averea lor era naționaliza-

CONCURS

de bursă școlară pentru elevi și studenți

Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” a publicat și în acest an concursul de bursă școlară pentru elevii și studenții de naționalitate.

Tinerii de la școlile medii au trebuit deja să-și înainteze dosarele. Asupra acestora se va decide până la 28 septembrie 2000.

Dintre tinerii de la instituțiile superioare pot concura aceia, care au o medie minimă de 3,5. Și în acest an este obligatorie diploma care dovedește examenul de limbă (în cazul nostru la română) sau dacă cineva nu dispune de aceasta, trebuie să ceară de la Comisia de Învățământ a Auto-guvernării pe Tară un document, care adevărește cunoștințele de limbă ale concurentului. Sînt scutiți de înaintarea documentului acei studenți, care învață la catedre de română sau care își continuă studiile superioare în țara-mamă.

Curatoriul sprijină în primul rînd obținerea primei diplome!

Suma maximă pentru studenți este de 10.000 de forinți pe lună.

Termenul înaintării dosarelor de concurs: **29 septembrie 2000.**

Curatoriul va decide până pe 26 octombrie 2000.

Informații suplimentare și dosare de concurs se pot cere și de la redacția noastră, pe adresa: Giula, str. Gh. Doja nr. 8. 5700, Tel./fax.: 66/463-152.

Excursia lui Toni la gospodăria țărănească

Într-o duminică dimineată, Toni și ai lui părinți, erau la micul dejun. „În această zi de primăvară vom face o excursie”, spune tata. Sună telefonul. Tata ridică receptorul. „Da. D-le Frunzăverde, vin imediat”. „Uf!”, suspină mama. Tata lui Toni este medic veterinar, iar țăranul Frunzăverde îi spusese că vaca sa, Resi, a fost neliniștită noaptea întreagă. „Vom pleca cu toții”, propune tata. El își fixează servieta pe bicicletă, iar mama îl ia pe Toni. O iau pe cărări, peste cîmp, pînă la gospodăria țăranului. Tata dispare în grajd, iar mama și Toni se așează pe o bancă în fața casei. Din sură vine gospodina cu sacul cu nutreț și împrăstie grăunțe.

„Pui-pui-pui!” Apar legănîndu-se, găinile, gîștele și ratele împreună cu drăgălașii lor boboci. Curtea răsună de cotcodăcitul, piuitul și măcăitul păsărilor. Apoi d-na Frunzăverde îi invită pe mama și pe Toni în casă. Pe laviță, lîngă sobă, se află un coș cu trei pisicuțe. „Vino Toni, poți să-ți alegi una”, zice mama.

Trece un timp și apare tata cu țăranul, venind din grajd. „Resi are de-acum un vițeluș, se bucură dl. Frunzăverde. Data viitoare poți să-l vezi”. Cum îl cheamă? „vrea să știe Toni. „O să-i spunem Rosi!” În drum spre casă, Toni își mîngîie cu drag pisicuța spunînd: „Și pe pisicuța mea s-o cheme Rosi”. Ei bine! Sperăm să nu fie un motan!

Excursie la Marea Neagră

La sfîrșitul lunii august, 16 copii ai școlii românești din Bătănia, conduși de doamnele profesoare Ivona Figuli și Sofia Pîlan au participat la o tabără de tineret – organizată de Fundația Culturală Română – la Marea Neagră, în stațiunea Năvodari.

Cazarea și masa a fost asigurată în Hotelul „Delfin”, unde copiii s-au bucurat de un confort și igienă desăvîrșită.

În fiecare dimineată au participat la cursuri împreună cu copii sosiți din diasporă, din Banatul sîrbesc, din Ucraina, din Bulgaria. Au audiat prelegeri despre poezia lui Mihai Eminescu, Lucian Blaga și Nichita Stănescu. În afară de aceste prelegeri deosebit de interesante, au făcut excursii pe litoralul Mării Negre, au vizitat insula Ovidiu.

La Constanța au avut ocazia să viziteze delfinariul și muzeele orașului. Fiindcă vremea era caniculară, în fiecare zi au făcut plajă. Cu toții s-au simțit bine, au ascultat Radio Vacanța, iar seara s-au distrat la discotecă.

- ni -

Șase fructe și o răcoritoare

Scrieți deasupra punctelor și liniuțelor consoanele, respectiv vocalele potrivite ca să primiți nume de fructe. Citiți apoi, consecutiv literele aflate deasupra liniuțelor care dau numele unei răcoritoare.

. a i _ e
_ e . e
_ u _ e
c _ r . s .
. o _ o . a . e
b . n . n _

Dezlegare: SPRITE – banane, portocale, cîreșe, mure, pere, caise,

Un eveniment școlar

Citind consecutiv într-o anumită ordine literele ce urmează, găsiți denumirea unui eveniment mult așteptat în viața școlară.

P T A L I R E
Ă Ă N I O N
S M Î M B M Ă

Dezlegare: Săptămîna limbii române

Ne cunoaștem strămoșii?

Fiecare dintre noi simțim urmașii descendenței ai unei familii. Cât de bine ne cunoaștem fiecare strămoșii familiei este o problemă căreia, din păcate, îi acordăm prea puțină importanță. Cauzele sînt multiple.

Nu demult, un nepot i-a pus bunicului său întrebarea: *Bunicule, cine a*

fost bunicul tău? Curiozitatea nepotului l-a pus pe gînduri pe bunic. Acesta, surprins de întrebarea neașteptată, greu și-a adunat la moment argumentele necesare pentru a-i satisface curiozitatea copilului, mai ales că, bunicul nu era prea bun povestitor.

O asemenea întrebare

„Acolo unde nu este familie, nu este societate, și fără societate nu poate fi nație.”

(Alexandru Ioan Cuza, primul domnitor al Unirii de la 1859)

poate că au adresat-o și alți nepoți bunicilor lor. Curiozitatea copiilor s-ar putea naște pornind de la unele fotografii din familie, fără nici o mențiune pe ele, așa cum de obicei se întâmplă în cele mai multe familii sătești.

Fără îndoială, este vorba despre o problemă fa-

miliară care, în cele mai multe cazuri este neglijată din cauza lipsei de preocupări în a prezenta nepoților, în detaliu, descendența lor familială. Familia este nucleul de bază al societății omenești, de aceea ar fi necesar dacă ea ar fi bine cunoscută și apreciată.

Cu cîțiva ani în urmă, cineva mi-a arătat un tabel cu descendenții familiei sale, pornind de la cel mai cunoscut cap de familie și pînă la urmașii din urmă, menționîndu-le numele și prenumele bărbaților, numele femeilor lua-

te în căsătorie și ale copiilor lor. Dacă schema respectivă ar fi fost ilustrată prin fotografia celor pomeniți, ar fi fost un album familial deosebit. Oare cîți alcătuiesc astăzi astfel de situații familiale și albume cu membrii descendenței?

V-ați mai gîndit că atunci cînd seara, înainte de culcare, copilul dvs. cere să-i spună o poveste, ați putea evoca cîte o întâmplare interesantă din trecutul familiei? Cu siguranță, efectul va fi deosebit.

Eva Iova

„Curierul Românesc”

O revistă de familie

Românii din Suedia și țările scandinave au propria lor revistă, „Curierul Românesc”, care apare trimestrial din 1980, prin eforturile unei familii deosebite. Primele numere au apărut la Göteborg, iar apoi, cînd editorii ei, soții *Silvia Constantinescu* și *Octavian Ciupitu*, s-au mutat la Stockholm, „Curierul Românesc” a continuat să apară în capitala Regatului Suediei. *Silvia Constantinescu* este editor, fiind ajutată de soțul său și de cei patru copii, *Marie-Jeanne*, *Anne-Marie*, *Marc* și *Theo*.

Așa cum spune editoarea, revista nu și-a propus să aducă venituri, ci doar să ajute comunicarea în limba maternă dintre românii aflați în exil. Fiecare număr a însemnat contribuții din bugetul familiei pentru tipărirea și distribuția publicației, întrucît a ajuns și în mîinile celor care nu puteau achita un abonament, dar doreau să o citească. De aici, cei patru copii ai familiei lăpeau timbre, capsau revista și o distribuiau.

Cînd s-au făcut mai mari, au trecut la scris.

De-a lungul timpului, au colaborat la „Curierul Românesc” personalități marcante din exil și din România, inclusiv Regele Mihai, regretatul *Comeliu Coposu*, *Emil Hurezeanu*, *Radu Portocală*, *Christian Mititelu*, *Mircea Ionescu-Quintus*, *Radu Câmpeanu*, *Ștefan Racovitza*.

„Curierul Românesc” are și o editură proprie, iar în anul 1998 s-a implicat în organizarea unui simpozion despre instituția Avocatului Poporului (Ombudsman), specifică Suediei, la care au fost invitați și oaspeți din România.

(Cotidianul)

CURIERUL ROMÂNESC

ROMÂNIA ÎN EXIL
PUBLICAȚIE TRIMESTRIALĂ
SILVIA CONSTANTINESCU
TITU MAIORESCU
TITU MAIORESCU
TITU MAIORESCU

CINE ESTE SILVIA CONSTANTINESCU?

PĂI, CUM SĂ DISPARĂ EXILAȚII ȘI EXILUL DUPĂ '90? AU MURIT TOTI, S-AU VOLATILIZAT?

Femei celebre

Mite Kremnitz

Una dintre cele mai influente femei ale epocii sale, de o sensibilitate rară și o frumusețe discretă, Mite Kremnitz, deși germană prin naștere, a devenit româncă prin viață și pasiuni. S-a născut la Berlin, în 1852, ca fiică a profesorului doctor chirurg *Adolf Barbeleben*, devenind, peste ani, soția doctorului *Wilhelm Kremnitz*, care a devenit medic la Spitalul „Brâncovenesc” din București și a ajuns doctorul particular al Regelui Carol I și al Principelui Ferdinand. Cumnată a lui *Titu Maiorescu*, prin *Clara*, prima soție a acestuia, Mite Kremnitz se stabilește la București, în 1874, împreună cu soțul său, din îndemnul marelui critic, unde, în timp, desfășoară o activitate literară învidiată, atunci, de mulți confrăți. Scrie literatură originală, face traduceri, întemeiază, în propria casă, un adevărat salon literar, frecventat cu

deosebire de jurnaliștii școliți mai ales în Germania.

Autoare a peste 12 romane, nuvele, schițe și povestiri originale, Mite Kremnitz a constituit una dintre prezențele feminine, care l-au inspirat cel mai mult, după *Veronica Micle*, pe *Mihai Eminescu*, fiind cunoscută afecțiunea marelui poet pentru ea, afecțiune transpusă și în versuri, din care cele mai cunoscute sînt cele ale poeziei „Atît de fragedă...”.

Apropierea de „Luceafărul” poeziei românești și relația sentimentală dintre ei i-a adus lui Mite o aureolă legendară, devenind chiar personaj de roman în volumul lui *Eugen Lovinescu*, cu titlul „Mite”. Va rămîne, de asemenea, un fapt remarcabil în biografia sa relația cu regele *Carol I*, existînd chiar istorici, precum *Nicolae Iorga*, care susțin că „Memoriile” regelui sînt scrise, de fapt, de către Mite Kremnitz.

Oscilînd între regalitatea politică și cea a poeziei, Mite Kremnitz a scris una dintre cele mai interesante, dar și discrete pagini ale feminității în România sfîrșitului de secol XIX. După moartea soțului, în 1897, se retrage la Berlin, unde va muri, în 1916, îndurerată poate de conflictul în care primul război mondial va arunca cele două țări atît de îndrăgite de ea: Germania și România.

- e -

Dacă banii nu ar fi o problemă...

Cu toții avem vise secrete, talente ascunse sau pasiuni nemărturisite. Cu alte cuvinte, de multe ori ne-ar plăcea să fim o altă persoană, să avem o existență cu totul și cu totul diferită. V-ați gândit vreodată ce ați face dacă ați avea mai mult timp

liber și mai mulți bani? Rezolvați testul următor și veți descoperi valențe nebănuite ale personalității dumneavoastră. Veți afla cine ați putea fi – sau ați fi putut fi dacă banii nu ar fi o problemă.

1. Ce v-ar bucura cel mai mult:
 - a. o călătorie în jurul lumii;
 - b. să trîndăviți pe o insulă tropicală;
 - c. să urcați pe munte;
 - d. o expediție arheologică?
2. Când alegeți locul unde vă veți petrece vacanța, hotărîrea vă este influențată de:
 - a. condițiile de cazare;
 - b. restaurante;
 - c. posibilitățile de distracție;
 - d. monumentele istorice din zonă?
3. Dacă ați avea timp și bani, ce hobby-uri ați avea:
 - a. colecționarea de antichități;
 - b. sauna și masajul;
 - c. parașutismul;
 - d. frecventarea unor cursuri în diverse domenii?
4. În ce mod preferați să vă mențineți condiția fizică:
 - a. cumpărînd o fermă la țară;
 - b. luînd lecții de balet;
 - c. mergînd la antrenamente de box;
 - d. respectînd indicațiile
- unui program științific special creat pentru a obține rezultate maxime cu efort minim?
5. Ați fi gata să cheltuiți o avere pe:
 - a. decorarea locuinței dumneavoastră;
 - b. așternuturi și lenjerie de mătase;
 - c. o mașină sport;
 - d. cărți?
6. Când mergeți la un picnic, ce preferați să luați cu dvs:
 - a. șampanie și somon;
 - b. vin roșu și pateu de ficat;
 - c. sandvișuri și bere;
 - d. indiferent ce: important este ca mîncarea să fie proaspătă și băutura să nu se verse?
7. Care sînt idolii dumneavoastră:
 - a. oamenii de afaceri renumiți;
 - b. marii artiști;
 - c. sportivii faimoși;
 - d. marii muzicieni?
8. Ce cadou v-ar plăcea cel mai mult să primiți:
 - a. o ladă de șampanie;
 - b. o canapea de piele;
 - c. un detector de metale;
- d. o carte foarte rară?
9. Ce culoare preferați:
 - a. roșu;
 - b. negru;
 - c. galben;
 - d. verde?
10. Ce ați mîncă dacă ați merge la un restaurant elegant:
 - a. trufe;
 - b. stridii;
 - c. curry;
 - d. friptură?
11. V-ar plăcea să urmați un curs în domeniul:
 - a. bucătăriei rafinate;
 - b. olăritului;
 - c. construcțiilor de ambarcațiuni;
 - d. filozofiei?
12. Care este modul dumneavoastră preferat de a vă relaxa:
 - a. savurînd o cină excelentă;
 - b. lenevind pe plajă;
 - c. plimbîndu-vă;
 - d. citind?
13. Care sînt programele dumneavoastră de televiziune favorite:
 - a. jocurile și concursurile;
 - b. filmele de artă;
 - c. emisiunile sportive;
 - d. buletinele de știri?
14. Pentru doamne: pe cine ați dori să întîlniți la o petrecere:
 - a. un mare magnat;
 - b. un star de cinema;
 - c. un politician renumit;
 - d. un profesor eminent?
15. Pentru domni: dacă întîlniți o femeie frumoasă la o petrecere, ce vă impresionează cel mai tare la ea:
 - a. îmbrăcămintea foarte scumpă;
 - b. părul lung și mătăsos;
 - c. simțul umorului;
 - d. inteligența deosebită?
16. Ce mașină ați dori să aveți:
 - a. un Rolls Royce;
 - b. un Mercedes sport;
 - c. o mașină 4x4;
 - d. o mașină cît mai mică și mai ușor de parcat?
17. Care dintre aceste flori vă plac cel mai mult:
 - a. orhideele;
 - b. violetele;
 - c. floarea-soarelui;
 - d. trandafirii?
18. Considerați că o grădină este în primul rînd:
 - a. un loc unde vă puteți relaxa;
 - b. un loc plin de culori minunate și miresme încîntătoare;
 - c. o provocare;
 - d. un loc plin de specii botanice interesante?
19. Dacă ați merge la o cină romantică, ce v-ar influența cel mai mult buna dispoziție:
 - a. ideea că nu mai aveți nimic altceva de făcut în această seară;
 - b. ambianța plăcută;
 - c. posibilitatea de a mîncă preparate exotice;
 - d. o conversație interesantă?
20. Ce vă enervează cel mai tare:
 - a. răutatea;
 - b. grosolănia;
 - c. timiditatea;
 - d. superficialitatea?

INTERPRETAREA REZULTATELOR

Numărați la cîte întrebări ați răspuns cu fiecare dintre cele patru litere, a, b, c, d. Pe care ați ales-o cel mai frecvent?

Majoritatea a

Aveți gusturi costisitoare. Dacă ați fi bogați, cei din jur v-ar considera extrem de extravaganti. Ei nu ar înțelege că pentru dumneavoastră adevărata plăcere este să aruncați banii în stînga și-n dreapta. Chiar dacă la prima vedere nu pare că vă dați în vînt după muncă, vă veți dedica total oricărei activități ce vă va aduce un profit considerabil. Idolii dumneavoastră sînt membrii familiei Kennedy, ai familiei regale britani-

ce sau oameni de talia lui Donald Trump. Visul dumneavoastră este să-i ajungeți sau poate chiar să-i depășiți.

Majoritatea b

Sînteți deosebit de senzuali. Simțurile sînt foarte importante pentru dumneavoastră. Visați la mătăsurii care să vă mîngîie pielea, la gusturi și mirosuri exotice sau la călătorii în locuri îndepărtate. Dacă nu veți putea avea toate acestea, singura speranță pentru dumneavoastră este să vă găsiți partenerul potrivit. De aceea, relațiile personale sînt foarte importante pentru dumneavoastră. Ați fi putut fi o Greta Garbo sau o Marilyn Monroe.

Majoritatea c

Aveți o fire de aventurier. Chiar dacă ați optat pentru o slujbă stabilă care să vă ofere siguranța zilei de mîine, v-ar fi foarte ușor să porniți oricînd spre locuri îndepărtate și misterioase. Pînă și Indiana Jones v-ar învidia!

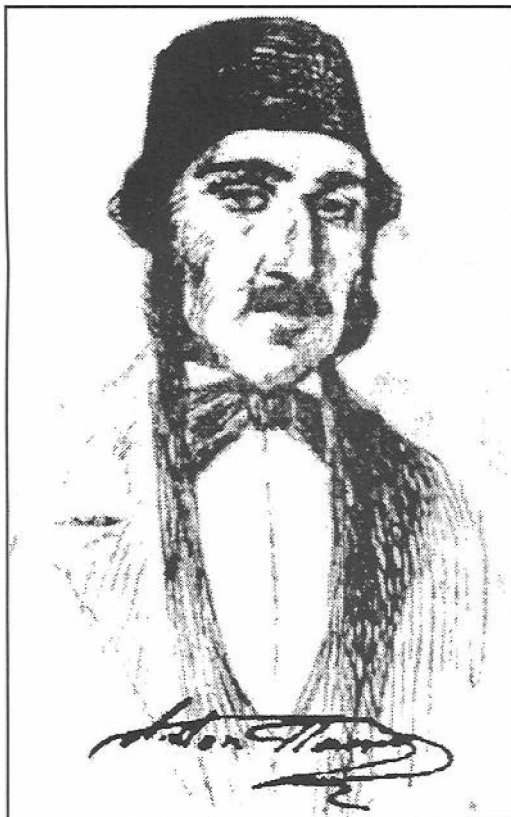
Majoritatea d

Sînteți o persoană născută pentru a studia toată viața. V-ați fi putut continua studiile fără nici o problemă – mediul academic vi se potrivește cel mai bine. Poate că este prea tîrziu să deveniți profesor, dar totuși vă dedicați tot timpul liber studiului. Acesta este hobby-ul dumneavoastră.

„S-a dus Pann, finul Pepelei, cel înțelept ca un proverb.” (Eminescu: Epigoni)

Culegere de proverbur
sau Povestea vorbiiDe prin lume adunate
Și iarăși la lume date

Despre prostie

Prostia și nerozia
Se rudesc cu nebunia.Prost din prost care se naște
E ca vita, doar nu paște,
Prost trăiește, fără nume,
Prost se duce și din lume.Căci
Din orice lemn îți place,
Fluier nu să poate face.
Spre pildă:
Fă om dintr-un lemn de tei
Și îl botează Matei.Prostul zice:
Tot, tot am numai o minte,
De vară întâi să-mi fie,
Or de iarnă? (ce prostie!)Prostul uită din natură
De la mină pîn' la gură.Zic unii:
Prea e tînăr, n-are minte,
I-o crește d-aci-nainte.Și
E tînăr și s-o mai face
Tigva de i să va coace.Prostul
Pune-l să stea să-ți vorbească,
De vei să te păcălească.Căci
Or gura, or văgăuna,
Prostului este totuna.El
Umblă ca să prinză roiul
Și-și întoarce înapoiul.Și
Cătă traistă să găsească,
Vrînd desagii să-si golească.Și
Vrea să umple-n puț găleată
Cu gaura neastupată.Și
Se căznește d-adineaură
Să facă în năsip gaură.El
Nu știe unde-l mănîncă
Și zice: Scarpină încă.Prostul,
Îl mănîncă-n altă parte
Și scarpină-n altă parte.Prostul, cît să-i dai bătaie,
Face capul cît îl taie.De aceea,
Unde nu te înțelege,
Nu mai umbla să dai lege.La ușa surdului
Or bate, dacă îți pasă,
Or mai bine fugi, te lasă.Prostul
Să cumpere carne merge
Și pecea vacii alege.Acum
A pornit în cale lungă
Și va-ndată să ajungă.Și
Ca să scurteze din cale,
De cu seară a plecat
Și în tindă s-a culcat.Prostul este ca
Orbul cînd dă de părete

Anton Pann

»Din toate operele sale, cea mai importantă este *Povestea vorbii*, la care el [A. Pann] a trebuit să consacre mai mulți ani de lucrare; căci pe lângă proverburile adăugate multe anecdote populare, scrise în versuri care se leagă strîns între ele. Trei volume formează acea minunată colecție, ce se poate cu drept cuvînt numi Filozofia poporului român.

În Panteonul literar al României, imaginea lui Anton Pann poartă un sigil caracteristic și mult interesant. Ea ne apare cu înțelepciunea filozofică a strămoșilor pe frunte și cu rîsul malicios al lui Pepelea pe buze.

V. Alecsandri (1872)

»*Povestea vorbii*... pornește ca o culegere de proverbe. Titlul lucrării ne previne că va cuprinde lucruri „de la lume adunate și iarăși la lume date”. Dar după șirul proverbelor, grupate în capitolele unui tratat de morală practică, se intercalează o snoavă versificată sau mai multe, menite să illustreze esența maximelor înfățișate mai înainte. Aici este scriitorul la largul lui. Tema populară și străveche dobîndește aici o culoare națională și locală prin multele amănunte ale moravurilor de altă dată, prin zugrăvirea altor figuri ale oamenilor care au trăit mai demult pe tărîmurile noastre, prin felul de a vorbi al strămoșilor, prin evocarea situațiilor de viață în care cunoaștem naivitatea, dar și nedreptatea cu atîtea forme ale vechilor orînduirii, încît țara noastră din secolele anterioare, cu toate acele căderi ale omului pe care nu putem [și] nici nu trebuie să ni le ascundem, re trăiește pentru noi într-o imagine plină de extraordinară forță și de un încîntător relief.

Tudor Vianu (1954)

Tocma aci socotește
Că lumea se isprăvește.Sau
Tocma cînd s-a repezit,
Și lumea s-a isprăvit.Prostul este:
Ține capra și îl pune,
Iar altul stă și o mulge.Adică
El poartă ponosul
Ș-altul roade osul.Căci
Cine nu să află la nunta-i acasă,
Arunci altu-n locu-i joacă cu mireasa.Ș-apoi
Lumea prin tîrg o vorbește,
Și el taină o gîndește.

Prostul își zice singur:

Și altul are cap, da,
Dar ca al meu ba-ba-ba!Sau cum a zis una:
Cap d-avea, n-avea, el știe,
Dar ș-a cumpărat tichie.

Povestea vorbii

Trei neghiobi mergînd p-o vale

Și zărirînd un urs din cale

Cînd suia cu groază-vie

Și intră în vizunie,

Zise unul: – Ai să-l prindem

Și la vrîm țigan să-l vindem.

Altul a zis: – Cum să poate

Din vizunia-i a-l scoate?

– Iată cum, – altul iar zise

Și îndată se descinse –

Dați briiele fiecare,

Să facem unul lung și mare,

Și legîndu-mă pe mine

Cu el de picioare bine,

Să țineți strîns cu tărie

Cînd voi intra-n vizunie,

Ș-apucînd pe urs dodată,

Să mă trageți voi îndată,

Și apoi d-aci scoțîndu-l

Facem cu el ce ni-e gîndul.

Asfel dacă sfătuiră,

Briiele își innădiră,

De picioare îl legară

Și în vizunie-l băgară.

Cînd vru mîna să întinză

Pe urs de urechi să-l prinză,

Ursul de cap îl apucă

Și cu totul îl imbucă;

El strigînd într-a sa gheară,

Ceilalți cum l-au tras afară

Stau, se uită cu mirare,

Văzîndu-l că cap nu are,

Să-ntreb, zicînd: – Frățioare,

Avut-au Vladu cap oare?

Unul zise: – Nu ții minte,

Altul iar alte cuvinte,

Și nedumiriți l-aceasta,

Au mers să-ntrebe nevasta.

Așa ei pe mortul lasă

Și mergînd la ea acasă,

O-ntreb: – Stano, ia ne spune,

Că vrem să știm o minune,

Bărbatul tău ce fel fuse,

Acum cu noi cînd se duse,

Avea cap ca ficine,

Or nu, că tu știi mai bine?

Ea, gîndind puțin în sine,

Le răspunde: – Nu știu bine,

Dar la Paști îmi par și mie

Că ș-a cumpărat tichie.

Anul 50

Fișier al colaboratorilor FOII (19)

Edda Illyés

redactor • cronicar cultural • cronicar radio

Plutește încă un mare semn de întrebare asupra deciziei de amânare a revenirii redacției ziarului românesc, de la Budapesta la Giula, din anul 1971. Discuții intense și controversate au apărut în anul 1970 în legătură cu calitatea ziarului, de la ritm de apariție, format, la limbaj, conținutul știrilor și rubricatură. Această situație deloc liniștitoare a determinat câteva decizii favorabile în anul următor, cel care pregătea revenirea gazetei „acasă”. Ziarul în-suși, între ianuarie și iulie, când are loc transferul, nu a înregistrat nici o știre referitoare la solicitările intelectualilor de a-l avea la Giula. A înregistrat însă, în acest interval un prim câștig: revenirea la anul de tradiție, adică anul XXI, scotit de la primul an, 1951 (de la nr. 3, 1 februarie 1971 nu se mai scrie pe pagina de titlu, anul XV, și XXI). Al doilea câștig, impunea alcătuirea unui grup redacțional absolut nou, format din tineri entuziaști, recunoscuți de comunitate. Edda Illyés (n. 1944), de câțiva ani absolventă a cursului special de jurnalistică din universitatea timișoreană, a fost de la începutul etapei giulane a ziarului, o prezență providențială, în cadrul noului colectiv (Mihai Cozma, Alexandru Hoțopan, Ștefan Oroian). Preziciențele lui Petru Silaghi, deși mai rare, s-au adevărat parțial în cazul noului grup giulan: „Noi, noului colectiv redacțional - format din tinere talente - însă deocamdată fără experiență jurnalistică - îi acordăm toa-

tă încrederea și tot sprijinul nostru” (Pentru o colaborare mai rodnică, în nr. 13, 1 iulie 1971). Ziarul de atunci poate infirma calificativul secretarului general, privind prestația jurnalistică a noului colectiv. Textele asumate și semnate de Edda Illyés [E. I., - ilda -], nu au nici pe departe stângăciile specifice unui tânăr fără „experiență jurnalistică”, atât la nivelul conținutului, și, mai ales, la cel al tehnicilor, instrumentelor și limbajului în redactare.

O vie mobilitate intelectuală, dublată de intuiție speculativă și spirit inventiv, care duce la diversificarea formulelor jurnaliste, susținute de un limbaj publicistic riguros, profesionist, caracterizează textele E. Illyés. Ca prezență cu texte semnate în paginile ziarului, jurnalista are câteva perioade foarte active, dintre care primii ei ani ca redactor angajat, 1971-1972. Primul text semnat este un reportaj la Micherechi, *Din viața unei unități pionierești* (nr. 20, 15 oct. 1970), scris foarte strâns, dar cu mult suflet, concentrând evenimentul în jurul unor situații reprezentative. De altfel, această tehnică de a focaliza reportajul în jurul unei situații, al unui fapt de maxim interes pentru cititori, stă și la baza altor formule jurnaliste pe care o practică scrisul jurnalistei, tableta și anecdota, forme care impun un control sever al întinderii textului și al rigorii de limbaj. Câteva din asemenea texte, precum *Copilărie senină* (nr. 24, 15 decembrie 1971), *Muzicantul*

orb, *Geamantanul cu surprize*, *Moarte eroică*, *Prietenul lui Hamlet* (din 1972), *Sultan și prințesă* (1980), *Ai noștri tineri* (1992) sau cele de la rubrica *Rezonanțe* din 1993, îmbină stilul reportericesc cu cel anecdotic, ținând într-o sferă mai largă de interese, dincolo de evenimentul particular care le-a generat. Jocul acesta, desfășurat cu ușurință pe o întreagă claviatură a faptelor jurnaliste, i-a favorizat două deschideri ale stilului ei personal de jurnalism: prima, cea de cronicar cultural și literar, urmărind situații, oameni, întâmplări din imediata vecinătate a comunității; cealaltă, de cronicar radio-tv, care oferă în note, comentarii, glose, scurte meditații asupra unora dintre multele curiozități care ne însoțesc în

actualitate. Ambele formule au în comun plăcerea speculativă a asociațiilor, spontaneitatea comparațiilor și inventivitatea în formularea frazei. Când subiectul permite, tableta pomește de la starea personală a autoarei, intră pe terenul generalizărilor, sfârșind într-o meditație general-umană, cu grad maxim de generalizare. Cronicarul cultural are la îndemână o gamă variată de subiecte. Edda Illyés se mișcă acrobatic de la cronica de spectacol teatral, cea mai dragă jurnalistului (*Turneu teatral, Teatrul de cetate-Giula, Pe scena din Giula, Jocurile în aer liber*, în 1972) la cronica de film și cronica de eveniment plastic (*Gyula Illyés la 70 de ani*, 1972, *Artiști plastici români din Ungaria*, 1986). Vorbeam de mobilitatea și inventivitatea formulelor jurnaliste în cazul acestui ziarist. Ele funcționează la nivelul asimilării tematicii comune pentru orice tip de articol în structura unui text nou, original, cu un relief intern diversificat, de la aprecieri juste la mirări și entuziasme ale receptorului. Tehnica de articolul două calități importante pentru pana unui jurnalist de profesie: pe de o parte spectaculozitatea, adică a transforma o situație, un fapt, persoane în spectacole sublimale ale realității, și de aici, oralitatea stilului, dată de fluxul și refluxul expresiei. Exercițiul acesta al jurnalismului scris i-a ajutat mult autoarei să intre și în zona cronicii radio, prin cunoscutele „note ale săptămânii” și „revista presei românești”. Alternează în intervențiile radiofonice umorul cu meditația gravă, ironia cu jubația, mirarea cu evocarea și amintirea, într-un spectacol dinamic al auditiilor.

Cronicarul cultural și cel radio dau câștig de cauză și jurnalistului de investigație. Reușite montaje de întrebări, unele incomode pentru interlocutor, apar în interviurile pe care le susține cu mult farmec și uneori poezie (Interviu cu Ilie Ivănuș, 1975, *De vorbă cu Ștefan Frățean*, 1983, *Interviu cu Petru Cîmpian*, 1995). De aici și plăcerea unor lecturi de carte, din cronici, note de lectură ale co-naționalilor săi. Spectacol de știință literară în cazul cărții lui L. Galdi (*Succes răsunător*, 1972) sau gust liric rafinat în cazul poeziei Mariei Berényi sau Luciei Borza (cronici literare la vol. *Autodefinire*, 1987, *Fără titlu*, 1992, *Cugetări asupra vol. „Flori țirzii”*, 1987). Sînt texte în care jurnalistul se așează calm pe o lectură prelungită, meditată, stări subiective care transpar și din notele de călătorie, publicate în patru seriale, în anul 1989 (*Călătorie prin R. S. S. Moldova venească*).

Poate că hărnicia acestui ziarist, care nu și-a trădat nici o clipă profesia și statul moral, nu ajunge vreodată să măsoare munca internă de redacție, ani și ani de lectură, corectare, cizelare, completare, poate și rescriere, ale altor materiale sosite la redacție. Numai starea jurnalistului-cititor, care e Edda Illyés, poate păstra pentru cele nescrise memorii de redactor bucuriile și înfrîngerile, succesele și eșecurile, darurile intelectuale și dezamăgirile unei întregi cariere jurnaliste.

Cornel Munteanu

Din fișele următoare: Ioan Halász (20), Petru Cîmpian (21) și încă alții alții

Arad - 30 iunie 1999 - Premieră la Teatrul de Stat din Arad

„TINEREȚE FĂRĂ BĂTRÎNEȚE ȘI VIAȚĂ FĂRĂ DE MOARTE”

În după-masa din duminică Rusaliilor a avut loc premiera piesei „*Tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte*” de Eduard Covali la Teatrul de Stat din Arad. Când am intrat în sală, spectacolul începuse deja, deci am ajuns în mijlocul unui mister al unei vrăji de dans ritual. Premiera m-a prins imediat, din prima clipă, reușind să pătrundă în sufletul meu, în suferințele noastre, ale spectatorului. „Întimplarea”, desfășurarea scenică, ne oferă o temă veșnică, adică omenească, un joc între vis și realitate, între viață și moarte. Oprindu-ne la momentele cruciale ale vieții noastre obosim pînă la moarte. Gustînd din apa vieții, ne renaștem și continuăm lupta nemijlocită cu elementele potrivnice ale vieții printr-o transcendență umană: „*Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate. Dragostea nu este invidioasă; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mîndrie... suferă toate, crede toate, nădărduește toate, răbdă toate.*”

Dragostea nu piere niciodată” (Pavel, „Corinteni”, 112)

Captivați de mireasma atrăgătoare a teatrului, în seara aceasta am avut noroc să urmărim regia artistică minunată, simplă și frumoasă a lui Ștefan Iordănescu, tinerii artiști din Arad se mișcau elegant în scenografia bineconcepută a lui Doru Păcurar, iar muzica meșterului Ilie Ștefan a fost drept înălțătoare.

Dintre actorii tineri trebuie să-i amintim pe: Oltea Acioacălandiei, Dorina Darie, Adriana Ghiniță, Claudia Stica, Mariana Dănilă, Lilianna Balică, Ana-Maria Dumitrescu, Costin Gavază, Ioan Peter, Călin Stanciu, Costică Florea, Doru Nica, Vlad Crăznic, Florin Covalciuc.

A fost o seară de teatru în care noi, spectatorii, gîndindu-ne la moarte, am stat așteptînd viața fără de moarte...

FOAIA românească, 11 iunie 1999

A început bătaia pentru Campionatul Mondial 2002

La sfârșitul săptămânii trecute au început luptele de calificare pentru Campionatul Mondial 2002, care se va organiza împreună de Japonia și Coreea de Sud. Norocul sau nenorocul din nou a adus naționalele României și Ungariei în aceeași grupă. În grupa a opta a preliminarilor se luptă cinci echipe: Italia, România, Ungaria, Lituania și Georgia. Înaintea meciurilor, această înșirare cam reflecta și valoarea selecționateilor. Dar cine știe ce va aduce viitorul?! Frumusețea fotbalului constă tocmai în faptul că echipele mici câte-odată răstoarnă peste cap așteptările. Și, oare ce am văzut în prima etapă a grupei a opta?

O victorie românească câștigată cu sudoare

La București, naționala întinerită a noului meșter Ladislau Bölöni a înfruntat Lituania,

Ion Vlădolu în atac

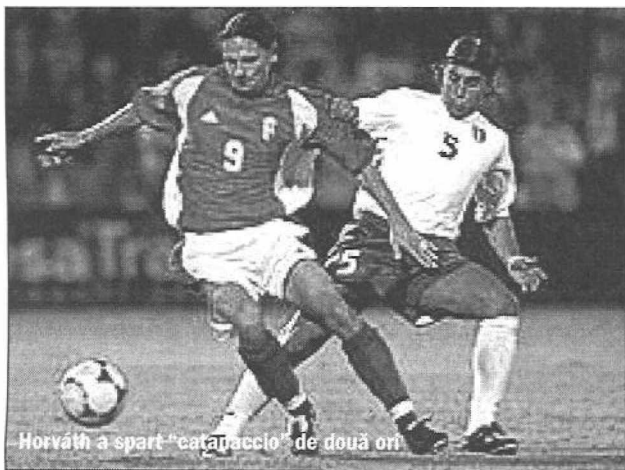
echipă care a sosit în România fără cea mai mică șansă de a obține barem un punct. În fața a 4 mii de suporteri de pe stadion, celor două selecționate le era suficient și o jumătate de teren. România nu le-a lăsat oaspeților nici măcar o singură lovitură la poartă. Portarul Bogdan Stelea, dacă ar fi avut la îndemână, ar fi avut timp să citească și ziarele. Totuși pînă în minutul 89 dominația netă a băieților lui Bölöni nu s-a materializat pe tabela de marcaj. Dar atunci, la o centrare trasă cu o linie inginerescă a lui Cătălin Munteanu, a sosit în momentul cel mai oportun Ionel Ganea, al cărui șut cu capul a găsit în sfârșit calea pierdută spre plasa lituanilor. România a câștigat, salvîndu-se în ultimul moment de rușinea de

au fost adunate mulțumita faptului că învățecii tehnicianului Bölöni au crezut pînă la sfârșit în propriile lor forțe. După partidă, selecționeul României a declarat următoarele: „Ști-

am că trebuie să perseverăm, ceea ce le-am spus jucătorilor și în cantonament, și la începutul jocului, și la pauză, și în timpul meciului. Dacă am câștigat, am câștigat prin perseverență... Vom analiza acest meci și ne vom pregăti pentru Italia.”

Un egal care dă naționalei ungare speranța că există ieșire din tunelul lung al umilințelor

În ultimii ani, cu astfel de așteptări nu s-au mai pregătit fotbaliști maghiari. Pe „Népstadion” au fost pline toate tribunele și peluzele, la care nu a mai fost precedent de mai bine de un deceniu. Peste 60 de mii de suporteri au dorit un rezultat bun de la elevii lui Bicskei. Și în această seară de duminică, Ungaria a fost la egalitate cu vicecampiona Europei. Italia-Ungaria 2-2; s-au s-ar putea formula și astfel Horváth - Inzaghi 2-2. Naționala Ungariei a dovedit încredere în sine, care pînă acum a cam lipsit din tricourii unguri. Au reușit de două ori egalarea în fața unei echipe de primă linie din lume. E adevărat că flăcări azzurici nici pe departe nu se află în plină formă, deoarece campionatul italian va începe doar peste o lună. Oricum, se pare că naționala lui Bicskei, construită în doi ani cu muncă minuțioasă și perseverență începe să se comporte ca o adevă-

Horváth a spart "catapaccio" de două ori

Următoarele meciuri de fotbal

9 septembrie (sîmbătă)

Bătania-Micherechi	16.30
Hajdúböszörmény-Leta Mare	15.30
Jaca-Tetétlen	15.30
Foldes-Săcal	15.30

10 septembrie (duminică)

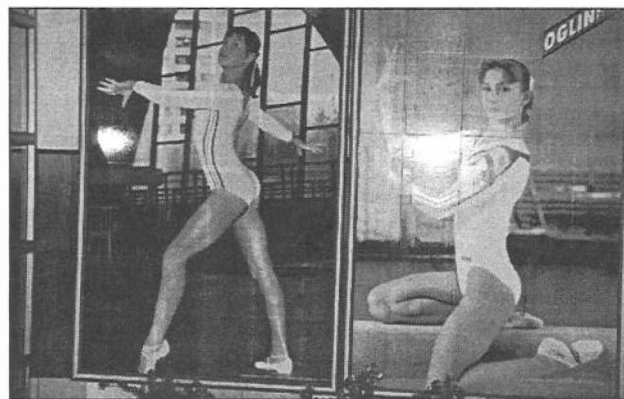
Martfü-Giula	16.30
Kaszaper-Aletea	16.30
Leucușhaz-Kardos Örménykút	16.30
Chitighaz-Ciorvaș II.	16.30
Sáp-Pocei	15.30

rată echipă. Revelațiile suporterilor, care au creat o atmosferă fantastică, au fost Lisztes, prin jocul ofensiv și constructiv și Horváth, prin faptul că nu s-a speriat de superapărarea italiană, care a capitulat de două ori în fața ofensivelor maghiare. Revista „ProSport” din București apreciază evoluția Ungariei în următorul fel: „În același timp însă un rezultat care ne convine și nu prea. Pentru că plasează Ungaria cu șanse în lupta pentru calificare și îi motivează în plus pe „azzuri” în perspectiva confruntării directe cu „tricolorii” de la Milano, unde nu-și pot permite să facă un nou pas greșit.” șt. c.

Gimnastele române la Sydney

La 1 septembrie, ora 21.45, lotul național român de gimnastică „și-a luat zborul” spre Jocurile Olimpice - 19 ore de zbor efectiv. De la București fetele au zburat pînă la Dubai, iar de acolo, cu un Boeing 746, delegația a ajuns pînă la

răm că și de data aceasta va fi la fel. Jocurile Olimpice sînt cu totul și cu totul diferite față de campionatul mondial. Fiecare sportiv care participă la Jocuri încearcă să cucerească medaliile, încearcă să se remarce. Ca atare, Jocurile Olimpice în-

Sydney. Antrenorii lotului Octavian Belu și Mariana Bitang vor prezenta la această ediție a Jocurilor Olimpice următoarele gimnaste: Simona Amânar (singura care a mai participat la J.O.), Maria Olani (gimnasta Grupului Școlar Sportiv din Deva), Andreea Răducanu, Andreea Isărescu, Loredana Boboc, Claudia Presecan și rezerva Andreea Ulmeanu.

Lotul de gimnastică - care s-a antrenat la Deva - a făcut ultimul antrenament de verificare la 28 august. Înainte de plecarea spre țara cangurilor, antrenorul Octavian Belu a declarat că acum participă pentru a 5-a oară ca antrenor la Jocurile Olimpice. În această perioadă, gimnastica românească „și-a făcut datoria”, aducînd de fiecare dată mai multe medalii olimpice. Spe-

seamnă un concurs special, un adevărat maraton pentru gimnastele de vîrf. Ele încep, practic, concursurile duminică (17 septembrie) și le termină după o săptămînă, cu finalele care se desfășoară pe parcursul a 2 zile: într-o zi săriturile și paralelele, iar în cealaltă birna și solul. Înainte de concursuri rămîn două săptămîni de acomodare. Fetele au muncit mult, și în mod normal eforturile lor ar trebui materializate printr-o serie de medalii. Să sperăm că șansele vor fi de partea lor (nu cum s-a întîmplat la Atlanta). Antrenorii au argumente serioase ca gimnastele să obțină rezultate cît mai bune, întorcîndu-se cu cît mai multe medalii olimpice.

Concluziile se vor trage la întoarcere, și sperăm că după Jocurile Olimpice de la Sydney bilanțul va fi pozitiv. MIC

Premiul Mare din Monza, Italia

Ultimele curse ale marilor premii de Formula 1 au dus atît pentru Häkkinen și Coulthard, cît și pentru constructorii lor de la McLaren mari victorii. Se pare că ceva nu e în regulă la Ferrari. Acest lucru se poate observa mai cu seamă prin participarea slabă a lui Michael Schumacher și a lui Barrichello la competițiile trecute. Dacă Schumacher nici de data aceasta nu va reuși să câștige competiția - în patria uzinelor Ferrari - atunci se poate întîmpla ușor ca Schumi, împreună cu întreaga echipă de la Ferrari să alunece tot mai jos și să se depărteze și mai mult de locul I. al Campionatului Mondial F1.

Competiția de duminică, de la Monza, va fi cea de-a 51-a întrecere F-1. Terenul a fost construit în șapte luni și jumătate și prin asta deține recordul domeniului. Terenul acesta este foarte rapid (345 km/h.), dar și periculos, tocmai din cauza vitezei mari. Curba „Parabolica” a devenit cimitirul lui von Trips și al lui Jochen Rindt, dar a consemnat și mai tîrziu accidente grave. Nu e de mirare că aici, la Monza, numărul spectatorilor depășește în multe cazuri cifra de 200.000, fiindcă Monza și competiția F1 este un sanctuar.

Lungimea turului: 5,770 km
Numărul turelor: 53
Lungimea traseului: 305,810
Competiția se poate urmări pe micul ecran la 10 septembrie (duminică) între orele 13.50-16.10 M1.

Monza, Italia

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionat național, divizia II.
Giula-Kiskunhalas 2-0
Campionat județean, Bichiș, divizia I.
Medgyeshodás-Bătania 2-1
Micherechi-Mezőberény 2-1
Campionat județean, Bichiș, divizia II.
Aletea-Gádoros 2-0
Campionat județean, Bichiș, divizia III.
Kardos Örménykút-Chitighaz 2-2
Kétsoprony-Leucușhaz 1-1
Campionat județean, Bihor, divizia I.
Berettyóújfalú-Jaca
Leta Mare-Sărmăudvar
Campionat județean, Bihor, divizia III.
Pocsi-Földes 2-1
Biharmagyajom-Săcal 0-2

ROMÂNIA

Luni, 11 septembrie

11.00 Surprize, surprize (R) 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Puncte cardinale 14.00 Pro Patria 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Fotbal: Astra Ploiești-Universitatea Craiova 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.10 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Căsătorie imposibilă 19.00 Jurnal 19.35 Sport 19.45 Iartă-mă! 20.45 Cu ochii'n patru 21.35 Serial. Cazuri ciudate 22.25 Jurnalul de noapte 22.40 Studioul Olimpic SYDNEY 2000.

Marti, 12 septembrie

6.00 Telematinal 11.05 TVR Cluj-Napoca 11.20 Serial. Felicity 12.10 Serial. Cazuri ciudate 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan. Lumea PC-ului 13.30 Repere sacre 14.00 Oameni ca noi 14.30 Conviețuirii 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Seniorii cetății 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Medicina pentru toți 17.30 Serial. Blossom 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.10 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Căsătorie imposibilă 19.00 Jurnal 19.35 Sport 19.45 Serial. Justiție militară 20.35 Economia 21.25 Amprente 21.40 Telecine-mateca. Beaumarchais 22.25 Jurnalul de noapte 23.40 Studioul Olimpic Sydney 2000.

Miercuri, 13 septembrie

6.00 Telematinal 10.20 TVR Cluj-Napoca 12.10 Serial. Justiție militară 12.00 Portret cu... personaje: Hortensia Georgescu 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Telecine-mateca. (R) 15.10 Magazin folcloric 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Impas în doi 17.30 Serial. Blossom 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.10 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Căsătorie imposibilă 19.00 Jurnal 19.35 Sport 19.45 Serial. Justiție militară 20.35 Recurs la morală 21.20 Film. Casa misterioasă 22.25 Jurnalul de noapte 23.10 Jurnalul de noapte 24.00 Studioul Olimpic Sydney 2000.

Joi, 14 septembrie

6.00 Telematinal 10.20 TVR Timișoara 11.20 Serial. Justiție militară 12.10 Tezaur folcloric (R) 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 Destinul unei Națiuni 14.00 Conviețuirii 15.00 Evrika 15.30 Librăria pe roți 16.00 Fereastră spre America 16.30 Serial. Orice e posibil 17.00 Casa mea 17.30 Serial. Blossom 18.00 Știri 18.05 Corect! 18.10 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Căsătorie imposibilă 19.00 Jurnal 19.35 Sport 19.45 Serial. Justiție militară 20.35 România încotro? 21.35 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Cabina de montaj 22.25 Reflecții Rutiere 22.40 Jurnalul de noapte 22.55 Studioul Olimpic Sydney 2000. 23.25 Rock la miezul nopții.

Vineri, 15 septembrie

6.00 Telematinal 9.10 TVR Craiova 9.50 Jocurile Olimpice Sydney 2000. Ceremonia de deschidere 13.00 Jurnal 13.15 Ciber-Fan 13.30 O vedetă... populară 14.30 Serial. Orice e posibil 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Obiectiv Europa 16.00 Fotbal: Petrolul-FCM Bacău 18.00 Jocurile Olimpice Sydney 2000 19.00 Jurnal 19.30 Sport 19.45 Ploaia de stele 21.15 Garantat 100% 21.45 Jurnalul de noapte. 22.00 Film. Jocul oglinzilor.

Sâmbătă, 16 septembrie

6.00 O vedetă... populară 7.00 Oameni ca noi 7.30 Desene animate 9.00 Serial. Zorro Jocurile Olimpice Sydney 2000 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Arca Marinei 15.00 Telesciclopedia 16.00 Trupa de șoc 16.40 Serial. Justițiarul 17.30 Jocurile Olimpice Sydney 2000 19.00 Jurnal 19.20 Jocurile Olimpice Sydney 2000 19.30 Surprize, surprize... 21.30 Serial. Ai vrea tu 21.55 Jurnalul de noapte 22.00 Film.

Duminică, 17 septembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Jocurile Olimpice Sydney 2000 12.45 Jurnalul de prânz 13.00 Național TV Bingo Liberty 15.00 Fotbal: Universitatea Craiova-National 18.00 Jocurile Olimpice Sydney 2000 19.00 Jurnal 19.20 Jocurile Olimpice Sydney 2000 19.30 Divertis Summer Go Show 2000 20.40 Film. Obsesia 21.30 Jurnalul de noapte 22.35 Jocurile Olimpice Sydney 2000.

TVR

Luni, 11 septembrie

11.00 Desene animate 11.30 Trupa DP 2. 14.30 Medalion de interpret (R) 15.00 Știri 15.05 Serial. Obsesia 15.50 Serial. Domnișoara Andrea 16.40 Serial. Blankenese 17.30 Telematinal TVR 2 18.00 Sydney 2000 18.05 Știri bancare și bursiere 18.10 Documentar 18.40 Film. Semne de bogăție 20.15 E dreptul tău! 20.45 Sport plus 21.25 Obsesia vitezei 22.05 Știri 22.10 Retrospectivă premiilor APTIR-1997 23.15 TVM Messenger.

Marti, 12 septembrie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 7.35 Toți împreună 8.20 Nouă meseri mari (R) 8.35 Top TVR 2 (R) 9.30 Grădina lui Cupidon (R) 10.45 Un popas pe săptămână (R) 11.00 Desene animate 11.30 Trupa DP 2 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Știri 15.05 Serial. Obsesia 15.50 Serial. Domnișoara Andrea 16.40 Serial. Blankenese 17.30 Telematinal TVR 2 18.00 Sydney 2000 18.05 Știri bancare și bursiere 18.10 Arhitectură și geografie sacră 19.00 Credo 19.55 Spațiu francofon 20.25 Puls 2000 21.10 Călătorind prin țară 21.25 Adevărate povești hollywoodiene 22.15 Știri 22.20 Integrale. Boyz to Men 23.15 TVM Messenger.

Miercuri, 13 septembrie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Blankenese 7.35 Toți împreună 8.35 Integrale (R) 9.30 Ferma (R) 10.30 Spațiu francofon (R) 11.00 Desene animate 11.30 Trupa DP 2. 14.30 Călătorind prin țară (R) 14.45 Documentar (R) 15.00 Știri 15.05 Serial. Obsesia 15.50 Serial. Domnișoara Andrea 16.40 Serial. Blankenese 17.30 Telematinal TVR 2 18.00 Sydney 2000 18.05 Știri bancare și bursiere 18.10 Documentar 18.45 Film. Flăcăul cu o singură bretea 20.00 Veni, Video, Vicii! 20.15 Mit și istorie 21.00 Călătorind prin țară 21.15 Adevărate povești hollywoodiene. Johnny Cash 22.00 Știri 22.05 Vedete în concert. Petula Clark 22.55 TVM Messenger.

Joi, 14 septembrie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Blankenese 7.35 Toți împreună 8.20 Antologia jocului popular (R) 8.35 Vedete în concert (R) 9.25 Orizont spiritual (R) 10.00 E dreptul tău (R) 10.30 Arca lui Noe 11.00 Desene animate 11.30 Trupa DP 2. 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Știri 15.05 Serial. Obsesia 15.50 Serial. Domnișoara Andrea 16.40 Serial. Blankenese 17.30 Telematinal TVR 2 18.00 Sydney 2000 18.05 Știri bancare și bursiere 18.10 Documentar 18.55 Cinematograful de artă. Disprețul 20.35 Turul de control 21.20 Călătorind prin țară 21.35 Un secol de cinema. Cary Grant - june prim la Hollywood-ului 22.20 Știri 22.25 Enigmatica Terra 22.55 Armonii clasice 23.10 TVM Messenger.

Vineri, 15 septembrie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Blankenese 7.35 Toți împreună 8.25 Virtuozii ai instrumentelor populare (R) 8.40 Serial (R). Blankenese 9.30 Documentar 10.00 D'ale lui Miucă (R) 10.30 Arta apărării (R) 11.00 Desene animate 11.30 Trupa DP 2 14.30 Tradiții 15.00 Știri 15.05 Serial. Obsesia 15.50 Serial. Domnișoara Andrea 16.40 Serial. Blankenese 17.30 Telematinal TVR 2 18.00 Știri bancare și bursiere 18.10 Serial. Mare schimbătoare 19.00 Olimpiada - Sydney 2000 21.45 Film 23.30 TVM Messenger.

Sâmbătă, 16 septembrie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Blankenese 7.35 Olimpiada - Sydney 2000 9.00 Adevărate povești hollywoodiene (R) 9.50 Film. Supa cu ierburii sălbatice 11.25 Documentar 12.20 Serial de călătorii 13.15 Serial. Un inger adolescent 13.55 Olimpiada - Sydney 2000 15.00 Atlas 15.30 Olimpiada - Sydney 2000 17.00 D'ale lui Miucă 17.30 Telematinal TVR 2 17.40 Medalion de interpret 18.10 Serial. Mare schimbătoare 19.00 Olimpiada - Sydney 2000 21.45 Film 23.30 TVM Messenger.

Duminică, 17 septembrie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Serial (R). Blankenese 8.30 Orizont spiritual 9.00 Ferma 10.00 Un popas pe săptămână 10.15 Documentar 11.10 Arca lui Noe 11.45 Veni, Video, Vicii! 12.00 Călătorind prin țară (R) 12.15 Arta apărării 12.45 Desene animate 13.15 Serial. Un inger adolescent 13.40 Serial de călătorii 14.35 Olimpiada - Sydney 2000 17.30 Telematinal TVR2 17.40 Documentar 18.10 Serial. Mare schimbătoare 19.00 Olimpiada - Sydney 2000 21.45 Film. Riot 23.30 TVR Messenger.

ProTV Internațional este transmis pe satelitul HOT BIRD 3, situat la 13 grade Est, putând fi recepționat cu orice receptor digital local situat pe frecvența 12198,08 MHz. În România, acest program este transmis NECODAT între orele 00.00 - 10.00 (ora României).

Luni, 11 septembrie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Fotbal Divizia A - Rezumat 3.00 Știrile ProTV - Știrile despre viață pur și simplu 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Marti, 12 septembrie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profesiunea mea. Cultura 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Apropo.ro 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Miercuri, 13 septembrie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Profeții despre trecut 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Joi, 14 septembrie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Acasă cu Ruxandra Sărau 1.15 Acasă la bunica 1.30 Viața bate filmul 2.15 Acasă la români 2.30 Profashion 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Vineri, 15 septembrie

21.00 Știrile ProTV 22.00 Chestiunea zilei pe scurt 22.10 Chestiunea zilei 23.50 Revista presei cu Neculai Constantin Munteanu 24.00 Știrile ProTV 0.10 Profit 0.15 P@oezia 0.20 Reforma la români 0.50 Urmărire generală 1.15 Acasă la bunica 1.30 Acasă la români 2.30 Ia-mă acasă 3.00 Știrile ProTV 3.30 Știrile de Acasă 4.00 Bună dimineața, ProTV e al tău!

Sâmbătă, 16 septembrie

21.00 Știrile ProTV 21.30 Fotbal 23.00 Acasă la români 0.30 Retrospectivă - Chestiunea Zilei 1.00 Profashion 1.30 Ia-mă Acasă 2.00 Acasă cu Ruxandra Sărau 3.00 Echipa mobilă 3.30 Steaua ta norocoasă 5.30 Retrospectivă P@oezia 6.00 Profesiunea mea, Cultura.

Duminică, 17 septembrie

21.00 Știrile ProTV 21.30 Concert extraordinar al Colegiului Pro 22.30 Procesul Etapei 24.00 Echipa mobilă 0.30 Vacanța Mare 1.30 Acasă la români 2.30 Doctorul casei 3.00 Superabracadabra 4.30 Apropo.ro 5.00 Echipa mobilă 5.30 Promotor 6.00 Profeții despre trecut.

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Guza Vodă nr. 85.

Tel. 59-430552, Fax: 59-427372

E-mail: inbox@rve.net

- muzică - știri locale și BBC - emisiuni pentru orice vîrstă

Ascultăți RVE non stop și pe Internet la:

http://www.rve.net

TRANS WORLD RADIO - ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15-21.45

SW 31 și 49 m - vineri: 18.30-18.45 - sâmbătă:

18.00-18.45 - duminică: 18.30-18.45

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

11 SEPTEMBRIE, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50-Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00-Montaj de muzică populară - redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

12 SEPTEMBRIE, MARTI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.45 Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 10.30 Buletin informativ, date meteo 10.45 Engleza pe înțelesul tuturor - curs de limbă engleză 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

13 SEPTEMBRIE, MIERCURI (redactor: Julia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avangarda "Ecranul nostru" 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

14 SEPTEMBRIE, JOI (redactor: Anamaria Brad)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 "Cuvinte potrivite" - emisiune dialog de cultivare a limbii române 11.15 Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămânii de Edda Illyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

15 SEPTEMBRIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.50 Revista presei "Foia românească" 11.52 Avangardiera "Ecranul nostru" 11.55 Ce e nou la liceul Bălcescu din Giula? - relatează Andreea Gurzău 11.00 "De la paispe la opse - liceeni" 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Actualități la români din Banatul Sîrbesc - relatează Cornel Măta din Virșet 11.50 Știri și curiozități din România - relatează Simona Pele din Timișoara 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

16 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.50 Recomandări culturale 15.00 Party Time - magazin de muzică ușoară 15.30 Interviuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58 Încheiere.

17 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.30 Retrospectivă săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30 Emisiune religioasă baptistă 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale. Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

13 septembrie 2000 (m1 ora 13.25)

Reluare: 16 septembrie 2000 (m2 ora 10.40)

Conținutul prevăzut al programului din săptămîna viitoare:

Magazinul destinat românilor din Ungaria, în această săptămînă, pe lângă știrile și informațiile actuale, va relatea despre o călătorie efectuată de comunitatea românilor din Budapesta. Pe drumetii din capitală i-a petrecut la Bratislava și camera de luat vederi a Ecranului nostru.

Realizator: Tiberiu Boca

Au sărbătorit sălile festive ale muzeului, a sărbătorit orașul primitor, am sărbătorit noi, cei care am avut ocazia să vizităm această expoziție unică, aceste lucrări de consistență umană și universală. Dacă cineva cunoaște sculpturile lui Maitec, dacă cineva îl cunoaște personal pe acest OM, în primul rând îl copleșește originalitatea operelor expuse, în al doilea rând îl copleșește faimoasa discreție a omului care le-a creat. Apoi, aceste două componente: originalitatea și discreția te asigură că ai ajuns în acest fel la un izvor cu apă curată, unde nu ai ce face - trebuie să te oprești, fiindcă ai găsit o curățenie, un echilibru, o morală sănătoasă și siguranță sufletească. De altfel, operele sînt așa cum este Maitec, simplu, faimos și riguros. În opera lui Maitec totul este clar, căci sculpturile s-au născut și se nasc, au crescut și cresc dintr-un pămînt fertil, dintr-o sămînță care are formă lucidă. Ele țîșnesc din pămînt ca o plantă, ca un pui de arbore pe munte și în timp ajung în cer, primind o formă definitivă, după ce totul se filtrează prin virtuozitatea intelectuală a artistului.

Rădăcinile artistului sînt adînci, iar trunchiul este încărcat și împodobit cu bucurii și drame omenesti.

Această bucurie și dramă, această coeziune universală nu poate fi oprită nici de catastrofă, nici de foc, nici de apă, nici de vînt. Ea totdeauna crește. Iar dacă s-a prăbușit renaște, că așa este voia lui Dumnezeu. Așa-i de simplu.

Formele lui Maitec sînt elementare, riguroase, originale, sînt structuri existente, care parcă curg și luminează creierul omenesc prin puterea lor dramatică. Obiectele pătrund în noi neobservat, și ne asigură o liniște statornică și un ritm calm, îmbîlînzitor. Aceste forme, aceste lucrări, aceste obiecte nu suportă nici o comparație ce se face de obicei cînd e vorba despre vreun artist. Așadar, țăranul cioplitor dăltuiește și rămîne țăran cioplitor! Brîncuși este Brîncuși! Apostu este Apostu, iar Maitec este Maitec! Este universal, este un sculp-

Oradea ~ Esența originalității

Expoziția Sultana și Ovidiu MAITEC

Muzeul Țării Crișurilor din Oradea a dat loc, între 7 iulie - 10 septembrie 2000, expoziției de pictură și sculptură Sultana și Ovidiu Maitec. Expoziția acestor doi artiști plastici a fost o sărbătoare de lungă durată în acest oraș frumos din Vestul României.

„De la începutul lumii, care copleșește o lumină, acele pete negre parcă sînt ultimele rămășițe înregistrate. Rămășițele: păcatul, frumusețea, să le gustați, să le atingeți, să știți ce este păcatul frumos.”

Dumitru Radu Popescu

tor mare, un intelectual care radiază și va fi greu de urmat.

Nu se știe cine va urca pe tron, cine va mîncă pe masa dăltuită de el. Nu se știe cine va zbura cu aripile lui Maitec și cine se va așeza în adîncul contai- neler.

Știm ce știm, iar restul este taina vi- itorului.

Sultana Maitec în creația sa a încercat și a reușit să cucerească universul. A atins sfera și orizontul. Sufletul ei este căldura soarelui, care nu pîrjolește și nu distruge, ci din contră, ne mîngîie. Din această mîngîiere maternă se naște o radieră sufletească capabilă să încălzească și să topească gheața încremenită, și prin razele supraveghetore ale radierii cresc atît de uriașe fructele și pietrele mării.

Aurul lucrat pe suprafața pînzei de Sultana Maitec pătrunde profund în noi. Așa cum ea a preparat aur pe aur încă nu am văzut nici în marile muzee ale Europei. Acest aur vibrează și absoarbe toate culorile, iar această lumină nu te orbește, ci este: „O lume în care totul e lumină, de unde mibrele au fost îndepărtate lăsînd cerul imens în adîncul lui transparență de eter.” (Dan Grigorescu Sultana Maitec (catalog)).

În pictura Sultanei Maitec se simte căldura pătrunzătoare a soarelui, greutatea pietrelor, puterea apei, vibrația orizontului, belșugul, gustul și mirosul pătrunzător al fructelor. Vizitatorul simte în peisaje o voință de reînnoire a lumii, un fel de nesfîrșită așteptare, o filozofie adîncă, o filozofie mediterană, a cărei lumină și căldură pătrunde pînă-n infi- nit. E originală. Rezidește totul pe pla- cul și gustul ei, ca să ne ofere o lume spirituală în care este acumulat trecu- tul, prezentul și viitorul unei culturi ome- nești nesfîrșite. Peste tot se aștern științele solare auri, totul e sugestie, e spațiu condensat, e metaforă poetică.

Sultana Maitec, cînd ia în posesie motivele, le restructurează conform pro- priei sale programe, totul îi rămîne subordonat și poartă timbrul originali- tății.

Șt. Oroian

În centrul atenției: Ovidiu și Sultana Maitec și D. R. Popescu

Vizitatori la expoziție

FOAIA
românească
8 SEPTEMBRIE 2000

Săptămînal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Ștefan Oroian. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichis și Csongrad se efectuează la oficiile postale, iar în celelalte județe la adresa redacției atît personal, cît și prin cec postal. Abonamentele în anul 2000: 3 luni 270 forinți; 6 luni 540 forinți; 1 an 1080 forinți. A héttől megjelenség a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztositja. A lapja a sajtómunkáját a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítvány biztosítja. A lapja a sajtómunkáját a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítvány biztosítja. A lapja a sajtómunkáját a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért Közalapítvány biztosítja.